

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 30.4.2015 г.
C(2015) 2771 final

ANNEX 1

ПРИЛОЖЕНИЕ

към Решение на Комисията

за изменение на Решение C(2013) 1573

**за одобряване на насоки относно приключването на оперативните програми,
приети за подпомагане от Европейския фонд за регионално развитие,
Европейския социален фонд и Кохезионния фонд (2007 — 2013 г.)**

Речник

За по-голяма яснота и четивност на настоящите насоки са използвани следните термини:

<i>Общ регламент</i>	Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г. за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1260/1999
<i>Регламент за ЕФРР</i>	Регламент (ЕО) № 1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1783/1999
<i>Регламент за ЕСФ</i>	Регламент (ЕО) № 1081/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1784/1999
<i>Регламент за прилагане</i>	Регламент (ЕО) № 1828/2006 на Комисията от 8 декември 2006 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета за определянето на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд и на Регламент (ЕО) № 1080/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие
<i>Програма</i>	Оперативна програма съгласно определението в член 2 от Общия регламент
<i>Приоритет</i>	Приоритетна ос съгласно определението в член 2 от Общия регламент

НАСОКИ ОТНОСНО ПРИКЛЮЧВАНЕТО ЗА ПЕРИОДА 2007 — 2013 г.

1. ОБЩИ ПРИНЦИПИ НА ПРИКЛЮЧВАНЕТО

Настоящите насоки се прилагат по отношение на приключването на програмите по структурните фондове (ЕФРР, ЕСФ) и Кохезионния фонд, изпълнени в съответствие с Общия регламент през периода 2007 — 2013 г. При изготвянето на настоящите насоки беше взет под внимание опитът от приключването на програмите, съфинансирани през периода 2000 — 2006 г.

Приключването на програми се отнася до изплащане на неизпълнените бюджетни задължения на Съюза чрез плащане на крайното салдо на компетентния орган за всяка програма или възстановяване на неправомерно платени суми от Комисията на държавите членки, и/или освобождаване от плащане на крайното салдо. Приключването се отнася също така до срока, в който всички права и задължения на Комисията и държавите членки остават в сила по отношение на помощта за операции. Приключването на програмите не засяга правото на Комисията да налага финансови корекции.

2. ПОДГОТОВКА ЗА ПРИКЛЮЧВАНЕ

2.1. Обучения

В тясно сътрудничество с държавите членки Комисията ще предоставя насоки чрез семинари и обучения, организирани в процеса на подготовка за приключване.

2.2. Изменение на решенията на Комисията относно програмите

Искания за изменения на решенията относно програми, включително за изменение на плана за финансиране за прехвърляне на средства между приоритетите на една и съща програма в рамките на една и съща цел и едни и същи компоненти на целта и на един и същ фонд¹, могат да се подават до крайния срок за допустимост на разходите — 31 декември 2015 г.

С оглед на навременната подготовка на приключването обаче Комисията препоръчва исканията за изменения да бъдат подадени до 30 септември 2015 г. Предвид времето, необходимо за обработка на исканията за изменение, няма да има удължаване на крайния срок за допустимост на разходите, нито на крайния срок за подаване на документите по приключването.

Всички искания за изменение на плана за финансиране, свързани с трансфер между структурните фондове (сумата по линия на ЕСФ и на ЕФРР следва да остане една и съща преди и след прехвърлянето, което пък от своя страна може да се отнася само до задължения от настоящата или от бъдещи години, посочени в плана за финансиране на програмата) или между програми, следва да бъдат подадени до 30 септември 2013 г., за да се осигури достатъчно време за приемане на решение преди 31 декември 2013 г.² Годишните задължения, поети след 31 декември 2013 г., няма да бъдат променяни.

¹ Целта е да се гарантира, че са спазени разпоредбите на член 22 от Общия регламент.

² В съответствие с член 33, параграф 2 от Общия регламент Комисията се произнася по молба за преразглеждане на оперативни програми във възможно най-кратък срок, но не по-късно от три месеца след представянето ѝ от държавата членка.

2.3. Изменение на решенията на Комисията относно големи проекти

Искания за изменение на решение относно голям проект (включително големи проекти, разделени на етапи) могат да се подават до крайния срок за допустимост на разходите³.

По аналогия с измененията на програми, при представянето на своите искания за изменения държавите членки следва да имат предвид, че съгласно член 56, параграф 1 и член 89, параграф 1 от Общия регламент няма възможност за удължаване на крайния срок за допустимост на разходите, нито на крайния срок за подаване на документи по приключването. Поради това Комисията препоръчва исканията за изменения да бъдат подадени до 30 септември 2015 г., за да може тя да разполага с достатъчно време да извърши задълбочена оценка на искането за изменение.

До 30 юни 2015 г. държавите членки следва предоставят на Комисията списък на големите проекти, които предлагат да бъдат разделени на етапи в съответствие с раздел 3.3 от насоките. Вторият етап следва да бъде допустим за финансиране от структурните фондове и/или от Кохезионния фонд за периода 2014 — 2020 г. и следва да бъде изпълнен и завършен през периода 2014 — 2020 г. Разделените на етапи проекти се разглеждат като цяло и се считат за приключили, когато и двата етапа са изпълнени в съответните срокове. Комисията ще направи оценка на предложенията на държавите членки с цел да бъде постигнато споразумение относно преразгледания график за приключването на големите проекти и за изменение на решенията относно вече одобрените проекти (вж. бележка на СОСОФ 12/0047/02).

3. ДОПУСТИМОСТ НА РАЗХОДИТЕ

3.1. Краен срок за допустимост на разходите и приложими правила

Съгласно член 56, параграф 1 от Общия регламент крайният срок за допустимост на разходите, платени от бенефициерите, е 31 декември 2015 г. В съответствие с член 78, параграф 1 от Общия регламент допустимите разходи са разходите, платени от бенефициерите при изпълнение на операциите, и съответното публично участие, което е платено или подлежи да бъде платено на бенефициерите в съответствие с условията, уреждащи публичното участие. Платените от бенефициерите разходи се оправдават с фактури с подпис и забележка „платено“ или със счетоводни документи с еквивалентна доказателствена стойност.

Не е определен нормативен краен срок за подбора на проекти от управляващия орган, нито за бюджетните и правните задължения на национално равнище.

Допустими са също:

- разходите, посочени в член 56, параграф 2 от Общия регламент, в член 7, параграф 4 от Регламента за ЕФРР и в член 11, параграф 3 от Регламента за ЕСФ;
- разходите, посочени в член 78, параграф 6 от Общия регламент, в контекста на инструментите на финансовия инженеринг (виж точка 3.6 от насоките);
- разходите, посочени в членове 49—53 от Регламента за прилагане;
- разходите за държавни помощи, отговарящи на условията на член 78, параграф 1, втора алинея от Общия регламент (вж. раздел 3.8 от насоките).

³

Исканията, подадени по-рано, могат да се считат за подходящи, ако е необходимо да се осигури ефективното преразпределяне на ресурсите, които не са използвани по решения относно големи проекти.

Изтеглянията на неправомерни разходи от заявления за плащане, направени към Комисията, се считат за окончателни. Не е позволено повторното въвеждане на вече изтеглени неправомерни разходи в заявления за плащане, освен ако впоследствие е установено, че неправомерните разходи са правомерни и допустими⁴.

3.2. Специфични правила за допустимост, приложими за големи проекти

В съответствие с член 39 от Общия регламент за голям проект се счита серия от строителни работи, дейности или услуги, предназначени сами по себе си да изпълнят неделима задача от точно икономическо или техническо естество, която има ясно набелязани цели и чиято обща стойност надхвърля 50 милиона евро⁵.

В случаите, в които решението на Комисията относно голям проект е прието преди изменението на прага за големи проекти в областта на околната среда (т.е. преди 25 юни 2010 г.⁶), проектът се счита за голям проект, дори ако общата му стойност не надхвърля 50 милиона евро⁷.

Одобрен голям проект следва да се счита за допустим и функциониращ, при условие че са изпълнени следните две условия:

- проектът е приключил; планираните дейности са били действително извършени⁸, както е предвидено в решението на Комисията относно големите проекти;
- проектът е в експлоатация⁹.

Националните органи следва да гарантират, че до датата на подаване на документите по приключването съответният съфинансиран голям проект е приключил, както е определено по-горе (освен когато се прилага раздел 3.3 от насоките), като по този начин той може да постигне целите на приоритета или приоритетите, за които се отнася, и да изпълни своето предназначение и функция. Информацията, предоставена от държавите членки в окончателния доклад, следва да позволи на Комисията да достигне до заключения в това отношение.

3.3. Специфични правила за разделяне на етапи на големи проекти в рамките на два програмни периода

Както е обяснено в бележка на СОСОФ 12/0047/02, за да се ограничи рискът голям проект да остане незавършен (и следователно да не отговаря на изискванията за финансиране), Комисията препоръчва да бъде съставен списък на разделените на етапи големи проекти, който да бъде съгласуван между Комисията и съответните държави членки.

Този списък следва да бъде включен в окончателния доклад за съответната програма (вж. точка 5.2.7 от насоките).

---

⁴ Точка 3 от бележка на СОСОФ № 10/0002/02.

⁵ Регламент (ЕС) № 539/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 16 юни 2010 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд по отношение на опростяването на някои изисквания и по отношение на някои разпоредби относно финансовото управление.

⁶ Датата на влизане в сила на Регламент (ЕС) № 539/2010.

⁷ Вж. също бележка под линия 13 в раздел 3.5 от насоките.

⁸ За завършването на операцията не са необходими други дейности, строителните работи са завършени и са приети в съответствие с изискванията, предвидени в националното законодателство, виж бележка на СОСОФ 08/0043/03.

⁹ Не се отнася до изпълнението. Необходимо е обаче да бъдат посочени значително по-слабите резултати и да бъдат разработени стратегии за подобряването им.

За да поискат официално разделяне на етапи на голям проект, държавите членки следва да представят заявление за голям проект, в което се предвижда разделянето на етапи на проекта, така че да обхваща два периода, или искане за изменение на съответното решение на Комисията в съответствие с процедурите за изменение на решения на Комисията относно големи проекти (вж. раздел 2.3 от насоките).

Комисията може да приеме искането за разделяне на етапи на голям проект в рамките два програмни периода, ако са изпълнени следните условия:

- проектът не е одобрен от Комисията като голям проект (инфраструктурни или продуктивни инвестиции) за програмния период 2000—2006 г.;
- проектът има два ясно определени от материална и финансова гледна точка етапа. Физическият обхват на всеки етап и отпуснатите за него финансови средства следва да бъдат надлежно описани, а описанието следва да бъде част от одитната следа. За да се избегне повторното деклариране пред Комисията на един и същ разход, финансовите средства за всеки етап следва да бъдат определени, като бъде посочена връзката им с физическите елементи на съответния етап.
- вторият етап на проекта да е допустим за финансиране от структурните фондове и/или от Кохезионния фонд през периода 2014 — 2020 г.¹⁰;
- намалявайки отпуснатите финансови средства за проекта за периода 2007 — 2013 г. (първия етап), в искането за изменение на голям проект е запазена първоначалната обща цел на проекта, която следва да бъде постигната през периода 2014 — 2020 г., и се посочва вторият етап на проекта (включително очакваната дата на неговото приключване).

Освен това при приключването държавите членки следва да гарантират, че са изпълнени следните условия:

- държавата членка следва да посочи в окончателния доклад за изпълнението (вж. раздел 5.2 от насоките), че са поети необходимите бюджетни и правни задължения, за да бъде приключен и функциониращ вторият етап (а по този начин и целия проект) през периода 2014 — 2020 г.;
- държавата членка следва да предостави списък на всички разделени на етапи големи проекти, които предстои да бъдат включени в съответните програми през периода 2014 — 2020 г.

Втората фаза на проекта трябва да отговаря на приложимите разпоредби за периода 2014 — 2020 г.

Ако държавата членка не е в състояние да приключи даден проект, да осигури неговата функционалност и да го приведе в действие, може да бъде приложена финансова корекция за покриването на неправомерно платени суми.

3.4. Специфични правила за разделяне на етапи на неголеми проекти в рамките на два програмни периода

Принципът на разделяне на етапи, както е обяснен в раздел 3.3 от насоките, може да се прилага и за неголеми проекти (с изключение на инструментите на финансовия инженеринг). В контекста на споделеното управление, преди да приложат принципа на разделяне на етапи държавите членки следва да гарантират, че са изпълнени следните условия:

¹⁰

Може да бъде разгледана възможността за финансиране от други инструменти на Съюза, при условие че са изпълнени всички условия за разделяне на големи проекти, посочени в раздел 3.3 от насоките.

- проектът не е бил избран от държавата членка през програмния период 2000—2006 г.
- общата стойност на всеки проект възлиза на не по-малко от 5 милиона евро;
- проектът има два ясно определени от материална и финансова гледна точка етапа. Физическият обхват на всеки етап и отпуснатите за него финансови средства следва да бъдат надлежно описани, а описанието следва да бъде част от одитната следа. За да се избегне повторното деклариране пред Комисията на един и същ разход, финансовите средства за всеки етап следва да бъдат определени, като бъде посочена връзката им с физическите елементи на съответния етап.
- вторият етап на проекта е допустим за финансиране от структурните фондове и/или от Кохезионния фонд през периода 2014 — 2020 г.¹¹

Втората фаза на проекта трябва да отговаря на приложимите разпоредби за периода 2014 — 2020 г.

държавата членка следва да посочи в окончателния доклад за изпълнението (вж. раздел 5.2 от насоките), че са поети необходимите бюджетни и правни задължения, за да бъде приключен и функциониращ вторият етап (а по този начин и целия проект) през периода 2014 — 2020 г.

Ако държавата членка не е в състояние да приключи даден проект, да да осигури неговата функционалност и да го приведе в действие, може да бъде приложена финансова корекция за покриването на неправомерно платени суми.

За целите на приключването не е необходимо да бъде предоставен списък на проектите, влизащи в обхвата на два програмни периода на Комисията, но държавите членки следва да са в състояние при поискване да предоставят такъв списък (вж. раздел 5.2.7 от насоките). Във всеки случай държавата членка следва да определи количествено в окончателния доклад за изпълнението (вж. раздел 5.2 от насоките) общата сума, свързана с всички подобни разделени на етапи проекти, изразена като общо сертифицирани разходи, изплатени и отговарящи на участието на Съюза.

3.5. Нефункционални проекти¹²

Необходимо е в момента на подаване на документите по приключването държавите членки да гарантират, че всички проекти, включени в приключването на програмата, са функциониращи, което означава приключени и в експлоатация, и следователно, отговарят на изискванията за финансиране¹³.

По изключение и в зависимост от отделния случай, както и при условие че съществува достатъчно основание за това, държавите членки могат да решат да включат платените за нефункциониращи проекти разходи в окончателния отчет за разходите. . Процедирайки по този начин, държавите членки следва да вземат предвид причините, поради които даден проект е нефункциониращ, и да се уверят, че финансовото въздействие на проекта обосновава такова специално третиране, като разгледат дали са изпълнени следните условия:

- общата стойност на всеки проект възлиза на не по-малко от 5 милиона евро; и
- отпуснатите по фондовете средства в полза на тези нефункциониращи проекти не надхвърлят 10 % от общата отпусната сума за програмата.

¹¹ Може да бъде разгледана възможността за финансиране от други инструменти на Съюза, при условие че са изпълнени всички условия за разделяне на неголеми проекти, посочени в раздел 3.4 от насоките.

¹² Включително големи проекти (които не обхващат два програмни периода).

¹³ Проект, който отговаря на изискванията на член 57, но към момента на приключване на програмата вече не е функциониращ, не се счита за нефункциониращ.

Включвайки в окончателния отчет разходите за нефункциониращи проекти, държавите членки поемат ангажимент да приключат всички такива проекти не по-късно от две години след изтичане на срока за подаване на документите по приключването и, в случай на неприключване на подобни проекти в двегодишния срок — да възстановят на Съюза отпуснатото съфинансиране.

Държавите членки следва да предоставят в окончателния отчет списък на тези нефункциониращи проекти, запазени в програмата (вж. точка 5.2.8 от насоките). След това държавите членки следва внимателно да наблюдават тези нефункциониращи проекти и да докладват на Комисията на всеки шест месеца за вече приключените проекти, както и за предприетите мерки, включително за основните моменти до приключването на оставащите проекти.

В рамките на две години от крайния срок за подаване на документите по приключването за съответната програма държавата членка следва да предостави необходимата информация относно приключването и оперативните аспекти на тези запазени в програмата проекти. В случай че в този срок проектите са нефункциониращи, Комисията ще пристъпи към възстановяване на средствата, отпуснати за целия проект. Ако държавата членка не е съгласна с възстановяването, Комисията ще извърши финансова корекция съгласно член 99 от Общия регламент.¹⁴

3.6. Специфични правила за допустимост, приложими по отношение на инструментите на финансовия инженеринг в съответствие с член 44 от Общия регламент

Съгласно член 78, параграф 6 от Общия регламент допустимите разходи при приключване представляват общата сума от следните позиции:

- (1) плащания от фондове за градско развитие за инвестиране в публично-частни партньорства или други проекти, включени в интегриран план за градско развитие;
- (2) плащания за инвестиции в предприятия от инструменти за финансов инженеринг за предприятия;
- (3) предоставени гаранции, включително суми, предвидени за гаранции от гаранционни фондове;
- (4) всякакви заеми или гаранции за възвръщаеми инвестиции от фондове или други схеми за стимулиране, предоставящи заеми, гаранции за възвръщаеми инвестиции или еквивалентни на тях инструменти за енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в сгради, включително в съществуващи жилища;
- (5) допустими разходи или такси за управление;

Тъй като окончателното заявление за плащане трябва да бъде подадено до 31 март 2017 г., а след 31 март 2017 г. не могат да бъдат декларирани допълнителни разходи, под приключване за целите на член 78, параграф 6 следва да се разбира крайният срок за подаване на заявления за плащане. За да може одитиращият орган да разполага с достатъчно време да извърши своята

¹⁴

С решения на Първоинстанционния съд беше потвърдено, че Комисията може да извършва финансови корекции в случай на нефункциониращи проекти, вж. Дело T-60/03: *Regione Siciliana* срещу Комисията на Европейските общности“ (Сборник на съдебната практика 2005 г., стр. II-04139), в което Първоинстанционният съд потвърди основанията за извършване на финансова корекция от страна на Комисията на основание на член 24 от Регламент (ЕО) № 4253/88 поради липса на функционалност на съфинансирания проект (по-специално параграфи 82, 83 и 99 — 102 от решението).

работа по декларацията за приключване, заявлението за плащане на крайното салдо и окончателният отчет на разходите следва да бъдат представени на одитирания орган много преди крайния срок (препоръчва се документите да бъдат предоставени на одитирания орган най-малко три месеца преди крайния срок — 31 март 2017 г.).

За да може при приключването разходите да бъдат счетени за приемливи, националните органи трябва да са се уверили, че участието, изплатено на крайния получател, се използва по предназначение. Не е необходимо обаче крайният получател да е завършил изпълнението на инвестиционната дейност, подпомагана посредством инструмент на финансовия инженеринг, преди да подаде документите по приключването.

Съгласно член 44 и член 78, параграф 6 от Общия регламент допустимите разходи при приключване представляват инвестициите, направени с участие по оперативни програми, изплатено на крайните получатели, и допустимите разходи или такси за управление. Средствата, върнати на инструментите на финансовия инженеринг от инвестиции от крайните получатели, не се смятат за участие по оперативни програми. Тези средства следва да се третираат съгласно член 78, параграф 7, последна алинея от Общия регламент, за да се гарантира револвиращият ефект на участията по оперативни програми, които са инвестирани от инструментите на финансовия инженеринг в крайни получатели. Повторното използване на тези средства за допълнителни инвестиции, което не е обвързано с краен срок, обаче не може да бъде декларирано като допустим разход при приключването.

3.6.1. Допустимост на разходите и участие по оперативната програма в случай на гаранции

В случай на гаранции размерът на допустимите разходи при приключване представлява стойността на предоставените гаранции, включително сумите, предвидени за гаранции. Без да се засягат разпоредбите на точка 1.1.7 от бележка на COCOF 10/0014/05 от 8 февруари 2012 г.¹⁵, се прилагат посочените в раздел 4.1 от същата обяснителна бележка разпоредби относно гаранциите.

3.6.2. Допустимост на разходите и таксите за управление

Разходите и таксите за управление, извършени и платени преди 31 март 2017 г., са допустими по силата на член 78, параграф 6, буква г) от Общия регламент, в рамките на ограниченията, определени в член 43, параграф 4 от Регламента за прилагане и в съответствие с раздел 2.6 от бележка на COCOF 10/0014/05 от 8 февруари 2012 г.

3.6.3. Допустимост на субсидиите с капитализирана лихва и субсидиите за гаранционни такси, използвани в комбинация с инструменти на финансовия инженеринг

Лихвените субсидии и субсидиите за гаранционни такси може да се считат за част от инструмента на финансовия инженеринг и от възвръщаемите инвестиции по смисъла на член 44 и член 78, параграф 6 от Общия регламент, само ако са свързани и комбинирани със заеми или гаранции от ЕФРР или ЕСФ в единен пакет финансиране.

Плащанията за лихвени субсидии и субсидии за гаранционни такси могат да бъдат поискани при приключването на програмата съгласно член 78, параграф 6 от Общия регламент, след като

---

¹⁵ Точка 1.1.7 беше въведена за пръв път в бележка на COCOF 10/0014/04 от 21 февруари 2011 г..

субсидиите са били усвоени. Допустими са разходите за изплащане на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси на финансовия посредник или на крайния получател по отношение на текущи заеми или гаранции.

Субсидиите с капитализирана лихва и субсидиите за гаранционни такси, които следва да бъдат платени след подаването на заявлението за окончателно плащане, могат да бъдат декларирани като допустими разходи съгласно член 78, параграф 6 от Общия регламент във връзка със заеми или други рискови инструменти, чийто срок продължава и след подаването на заявлението за окончателно плащане, при условие че са спазени следните четири условия:

- лихвените субсидии или субсидиите за гаранционни такси са свързани и комбинирани със заеми или гаранции от ЕФРР/ЕСФ в единен пакет финансиране;
- лихвените субсидии или субсидиите за гаранционни такси са във връзка със заеми или други рискови инструменти, отпуснати на крайни получатели за инвестиции до 31 март 2017 г.;
- лихвените субсидии или субсидиите за гаранционни такси са изчислени към 31 март 2017 г. като сума от актуализираните задължения за плащане; и
- общата сума на субсидиите с капитализирана лихва или субсидиите за гаранционни такси се прехвърля на доверителна сметка на името на управляващия орган или на органа, прилагащ инструмент на финансовия инженеринг във финансови институции в държавите членки.

Всички ресурси, останали в доверителна сметка (включително субсидии, неплатени поради неизпълнени задължения за плащания или предсрочни възстановявания, както и всички натрупани лихви), следва да се използват в съответствие с член 78, параграф 7 от Общия регламент като наследени средства съгласно точка 9.2.7 от бележка на СОСОФ 10/0014/05 от 8 февруари 2012 г.

Управляващият орган следва да декларира отделно в окончателния доклад допустимите разходи, свързани със субсидии с капитализирана лихва или субсидии за гаранционни такси.

3.6.4. Възможни намаления на допустимите разходи

3.6.4.1. Такси за договорености, платени от крайния получател и припокриващи се с допустими разходи или такси за управление

Както е обяснено в точка 2.6.17 от бележка на СОСОФ 10/0014/05 от 8 февруари 2012 г., ако такси за договорености или други административни разходи по инструмента на финансовия инженеринг, начислени на крайните получатели, се припокриват с разходите или таксите за управление, декларирани като допустими разходи за възстановяване от структурните фондове, съответната сума следва да се приспадне от допустимите разходи, за които се иска финансиране от структурните фондове в съответствие с член 78, параграф 6, буква г) от Общия регламент.

3.6.4.2. Лихви, генерирани от плащания по програмата

В съответствие с точка 5.1.6 от бележка на СОСОФ 10/0014/05 от 8 февруари 2012 г., от допустимите разходи следва да бъдат приспаднати лихвите, генерирани от плащания по програмата за инструмента на финансовия инженеринг, включително фондове с участие, които могат да бъдат отнесени към финансовото участие от структурните фондове и които при частичното или окончателното приключване на програмата не са били използвани в

съответствие с разпоредбите на член 78, параграф 6 и член 78, параграф 7, първа алинея от Общия регламент.

3.7. Генериращи приходи проекти

В съответствие с член 55 от Общия регламент, за генериращи приходи проекти максималните допустими разходи съответстват на недостига на финансиране, изчислен за проекта (текущата стойност на инвестиционните разходи, като се извади текущата стойност на нетните приходи).

В съответствие с бележка на СОСОФ 07/0074/09 новите или допълнителните приспадания на нетни приходи, генерирани от проекти, попадащи в обхвата на член 55 от Общия регламент, следва да се извършени най-късно в момента на подаване на документите по приключването на програмата, ако е изпълнено едно от следните условия:

- а) някои нови източници на приходи не са били взети под внимание при изчисляването на недостига на финансиране и/или нови източници на приходи са се появили след изчисляването на ликвидния дисбаланс¹⁶;
- б) налице са промени в тарифната политика, които оказват влияние върху изчисляването на ликвидния дисбаланс;
- в) нетни приходи са генерирани по проекти, за които е било обективно невъзможно да се изчислят предварително приходите, генерирани от инвестицията и поради това първоначално не е бил изчислен ликвидния дисбаланс.

Управляващият орган следва да изчисли участието, което тези проекти могат да получат. В крайна сметка сертифициращият орган следва да приспадне най-късно до 31 март 2017 г. съществуващите нетни приходи от разходите, декларирани пред Комисията, в съответствие с член 89, параграф 1 от Общия регламент.

3.8. Държавна помощ и допустимост на разходите

В съответствие с член 78, параграф 1 от Общия регламент, за да бъдат допустими схемите за помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС (предишен член 87 от Договора), в допълнение към плащането от бенефициерите съответното публично участие следва да е платено на бенефициерите от институцията, която предоставя помощта, преди да бъдат подадени документите по приключването.

Авансовите плащания за бенефициерите от институцията, която предоставя помощта, следва да бъдат покрити от разходите, платени от бенефициерите при изпълнение на проекта, и да бъдат оправдавани с фактури с подпис и забележка „платено“ или със счетоводни документи с еквивалентна доказателствена стойност, най-късно на 31 декември 2015 г.

3.9. Присъединяването на Хърватия

Тъй като Хърватия се присъедини към ЕС през юли 2013 г., към края на периода 2007 — 2013 г., в Договора за присъединяване се предвиждат редът и условията, приложими по

---

¹⁶ Ако даден проект генерира приходи от вече включени в изчисленията източници, тези приходи могат да бъдат по-високи или по-ниски от предвиденото, но това не изисква преизчисляване на ликвидния дисбаланс (освен ако е бил целенасочено подценен, което се счита за нередност).

отношение на Хърватия в контекста на изпълнението на структурните фондове (глава 7 от приложение III към Договора за присъединяване¹⁷).

Крайният срок за автоматично освобождаване, както е установен в член 93, параграф 1 от Общия регламент, е третата година след годината на поемането на задължението (N+3). Освен това се удължава с една година крайният срок за допустимост на разходите по програми на Хърватия по целта „Сближаване“ и оперативните програми по компонента трансгранично сътрудничество на цел „Европейско териториално сътрудничество“, измежду чиито участници е Хърватия. Поради това крайният срок за допустимост на разходите е 31 декември 2016 г., а крайният срок за подаване на документите по приключването е 31 март 2018 г. Посочените срокове се прилагат също така по отношение на държавите членки, участващи в програмите за трансгранично сътрудничество с Хърватия, и единствено по отношение на програмите за трансгранично сътрудничество. Съответните крайни срокове, например тези за изменение на решенията на Комисията, ще бъдат надлежно адаптирани.

Големите проекти в рамките на Инструмента за предприєдинителна помощ (проекти на обща стойност, равна на или надхвърляща 10 млн. евро) ще бъдат третираны като големи проекти, които са одобрени съгласно Общия регламент, считано от датата на присъединяване.

4. ПОДАВАНЕ НА ДОКУМЕНТИ ПО ПРИКЛЮЧВАНЕТО

4.1. Документи по приключването

За плащане на крайното салдо в член 89, параграф 1 от Общия регламент се предвижда държавите членки да подават заявление за плащане за всяка програма, включващо следните три документа („документи по приключването“):

- (1) заявление за плащане на крайното салдо и отчет за разходите в съответствие с член 78,
- (2) окончателния доклад за изпълнението за програмата, включително посочената в член 67 информация;
- (3) декларация за приключване, подкрепена с посочения в член 62 окончателен доклад за контрола.

Държавите членки гарантират, че финансовата информация, съдържаща се във всички горепосочени документи, както и в SFC 2007, е приведена в съответствие.

4.2. Срок за подаване на документите по приключването

Документите по приключването следва да бъдат подадени до 31 март 2017 г., както е предвидено в член 89, параграф 1 от Общия регламент, като се включат и операциите, прекратени поради съдебно производство или административни обжалвания. Държавите членки следва да продължат да подават редовно заявления за междинни плащания, дори когато общата сума от предварителното финансиране и междинните плащания е достигнала 95 % от участието от фондовете за програмата. С цел да се улесни работата на одитиращия орган се препоръчва държавите членки да подадат заявлението за последното междинно плащане до 30 юни 2016 г.¹⁸

---

¹⁷ ОВ L 112, 24.4.2012 г.

¹⁸ За да се гарантира че одитиращият орган е в състояние да покрие разходите, декларирани през 2016 г., и с оглед на предвидения срок до 31 март 2017 г. за подаване на декларацията за приключване.

Комисията ще изпрати писмо до държавите членки два месеца преди крайния срок за подаване на документите по приключването за дадена програма, за да ги уведоми за последиците при ненавременното подаване на документите по приключването.

И трите документа са част от пакета по приключването. Комисията автоматично ще освободи частта от ангажимента, за който Комисията не е получила до 31 март 2017 г. документите по приключването, посочени в раздел 4.1 от насоките. В такъв случай приключването на програмата ще бъде извършено въз основа на последната информация, с която разполага Комисията (последното междинно плащане и последния отчет за разходите, последния допустим годишен доклад за изпълнението и последния допустим доклад за извършения одитен контрол).

Непредставянето на окончателния доклад за изпълнение и на декларацията за приключване показва сериозен недостатък в системата за управление и контрол на програмата, което излага на риск вече изплатеното финансово участие на Съюза по програмата. Поради това, в случай на непредоставяне на тези документи Комисията може да извърши финансова корекция в съответствие с член 99 от Общия регламент.

Предоставянето на документите следва да се извършва само по електронен път, документи на хартиен носител няма да бъдат приемани. Това изискване е в съответствие с разпоредбите на член 66, параграф 3 и член 76, параграф 4 от Общия регламент и член 40, параграф 1, буква в), член 40, параграф 1, буква д) и член 40, параграф 2, буква й) от Регламента за прилагане. Комисията ще приеме, че документите са получени навреме, ако съответната информация е подадена, валидирана и изпратена в системата SFC. След като всички документи са изпратени, държавите членки ще получат известие за доставяне от SFC, в което се посочват часът и датата, на които са изпратени документите.

През юни 2016 г. от държавите членки не се изисква да представят годишен доклад за изпълнението за 2015 г., с изключение на данните относно инструментите на финансовия инженеринг в съответствие с член 67, параграф 2, буква й) от Общия регламент.

През декември 2015 г. държавите членки следва да представят последния годишен доклад за контрол.

4.3. Промяна на документите след изтичане на срока за тяхното подаване

Държавите членки нямат да имат право да променят документите по приключването, посочени в член 89, параграф 1 от Общия регламент, след крайния срок за подаването им (31 март 2017 г.) освен ако е необходимо поправяне на технически грешки и в ситуации, описани по-долу.

Държавите членки не могат да преразглеждат отчета за разходите и заявлението за плащане на окончателното салдо, за да представят нови разходи, но могат да намаляват суми, като оттеглят разходи.

Комисията може да поиска от дадена държава членка да коригира своето заявление за плащане на крайното салдо или отчета за разходите, доколкото това включва предоставяне на допълнителна информация или нанасяне на технически корекции, ако тази допълнителна информация и корекциите се отнасят до разходите, представени на Комисията преди крайния срок. В такъв случай Комисията ще предостави на държавата членка два месеца за извършване

на корекцията. Ако корекцията не бъде направена в рамките на този двумесечен срок, Комисията ще пристъпи към приключване въз основа на наличната информация.

4.4. Наличност на документи

Съгласно член 90 от Общия регламент управляващият орган гарантира, че всички оправдателни документи, отнасящи се до разходите и одитите във връзка със съответната оперативна програма, се намират на разположение на Комисията и на Сметната палата за срок от три години след приключване на оперативна програма, както е определено в член 89, параграф 5 от Общия регламент.

Тригодишният срок може да бъде прекъснат или в случай на съдебно производство, или при надлежно мотивирано искане на Комисията.

Управляващият орган следва при поискване да предостави на Комисията списък на всички функциониращи операции за целия тригодишен срок след приключването на програмата.

5. СЪДЪРЖАНИЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ ПО ПРИКЛЮЧВАНЕТО

5.1. Заверен отчет за окончателните разходи, заявление за окончателно плащане

5.1.1. Общ принцип

Завереният отчет за окончателните разходи, както и заявлението за окончателно плащане, следва да бъдат изготвени в съответствие с модела, посочен в приложение X към Регламента за прилагане.

В отчета за разходите следва също така да се посочи общият размер на допустимите разходи, отнасящи се до регионите, получаващи преходна помощ.

Възможно е да възникнат несъответствия между плащанията от Съюза за съответния приоритет и действителното участие от фондовете в операции, съфинансирани по тази приоритетна ос. Това се дължи на гъвкавостта, с която разполагат управляващите органи при прилагането на процентите на съфинансиране за отделни операции, както е посочено в член 53, параграф 4 от Общия регламент.

В съответствие с принципа за добро финансово управление на фондовете обаче размерът на публичното участие (както е декларирано в „заверения отчет за окончателните разходи“), което е платено или предстои да бъде платено на бенефициерите, следва да бъде поне равен на участието, платено от Комисията за програмата, и в съответствие с член 80 от Общия регламент държавите членки следва да гарантират, че бенефициерите получават общата сума на публичното участие възможно най-бързо и в пълен размер.

Съгласно член 77, параграф 12 от Общия регламент участието на Съюза посредством плащания на окончателното салдо не може да надвишава с повече от 10 % максималния размер на помощта от Фондовете за всяка приоритетна ос съгласно предвиденото в решението на Комисията за одобряване на оперативната програма. Участието на Съюза посредством плащания на окончателното салдо обаче не трябва да надвишава декларираното публично участие и максималния размер на помощта от всеки фонд за всяка програма.

5.1.2. Финансово управление за определени държави членки, попадащи в обхвата на Регламент (ЕС) № 1311/2011 (допълнително финансиране)

С член 77, параграф 2 от Общия регламент (изменен с Регламент (ЕО) № 1311/2011) се позволява на Комисията да плати при определени условия по-голяма сума за всяко заявление за плащане, подадено от държави членки, заплашени от сериозни затруднения по отношение на финансовата си стабилност. По-голямата сума се изчислява като се прилага допълнително финансиране от 10 процентни пункта към приложимия процент на съфинансиране.

За целите на изчисляването на междинните плащания и плащането на окончателното салдо, след като държавата членка е престанала да се възползва от финансова помощ, Комисията следва да не взема предвид увеличените суми, изплатени на дадена държава членка за периода, през който тя се е възползвала от допълнително финансиране.

Участието на Съюза обаче не може да надвишава публичното участие и максималния размер на помощта от фондовете за всеки приоритет, както е установено в решението на Комисията за одобрение на програмата. Както е посочено в точка 10 от настоящите насоки, за програми, включващи повече от една цел, декларираното публично участие и максималният размер на помощта ще бъдат ограничени до нивото на целите съгласно разпоредбите на член 22 от Общия регламент.

5.1.3. Възстановявания (включително след подаване на документите по приключването) и нередности

При приключването годишната декларация, която следва да бъде изпратена чрез системата SFC2007 (в съответствие с приложение XI към Регламента за прилагане) до 31 март 2017 г., като включва и 2016 г., ще бъде разглеждана, както следва:

- сумите, посочени в приложение XI, параграф 2 като „предстоящи възстановявания“, следва да бъдат включени в заявлението за окончателно плащане; те обаче няма да бъдат изплатени, а ще представляват неизплатено задължение за Комисията. Когато бъде стартирана процедура за възстановяване на деклариран разход, съответните суми се декларираат като предстоящи възстановявания. Те не се декларираат като операции, спрени поради съдебни или административни причини¹⁹, тъй като тези случаи включват само суми, които държавата членка не е могла да декларира. Държавите членки следва да информират Комисията за резултатите от предстоящите възстановявания;
- за сумите, посочени в приложение XI, параграф 3 като „невъзстановими суми“, ако държава членка поиска делът на Съюза да бъде поет от общия бюджет на Европейския съюз, Комисията ще извърши подходящо проучване за всеки отделен случай. В тази връзка Комисията или а) ще информира писмено държавата членка за намерението си да започне разследване по отношение на тази сума, б) ще поиска от държавата членка да продължи процедурата по възстановяване или в) приема, че делът на Съюза се поема от общия бюджет на Европейския съюз.
- съответното задължение ще остане отворено за сумите, декларираните в приложение XI, параграф 3, за които Комисията е поискала допълнителна информация, започнала е

¹⁹ Както е определено в член 95 от Общия регламент, изключението от автоматичното освобождаване от ангажимент се прилага за сумите, които сертифициращият орган не е могъл да декларира пред Комисията в резултат на спиране на операциите поради съдебно производство или административно обжалване със суспензивен ефект, докато, както е посочено по-горе, предстоящите възстановявания са свързани със суми, декларираните пред Комисията.

разследване по отношение на тази сума, или е поискала от държавата членка да продължи процедурата по възстановяване.

- държавите членки следва да гарантират, че от заверения отчет за окончателните разходи се приспадат сумите, посочени в приложение XI, параграф 3, за които държавата членка не е поискала Съюзът да поеме дял от загубата²⁰.

Всички суми обаче, които са възстановени след приключването, следва да бъдат върнати на Комисията.

5.2. Окончателен доклад за изпълнението

5.2.1. Общ принцип

Окончателният доклад следва да съдържа информацията, описана в член 67, параграф 2 от Общия регламент. Той следва да има същата структура, както годишния доклад за изпълнението, тъй като и двата документа се основават на един и същи образец, представен в приложение XVIII към Регламента за прилагане. В доклада следва да бъдат представени обобщени данни и информация за целия период на прилагане.

5.2.2. Допустимост, приемане и срокове

В Общия регламент не се предвижда срок за проверката на допустимостта на окончателния доклад, нито пък са предвидени разпоредби, в случай че даден доклад не е допустим. Освен това съгласно регламента допустим доклад е този, който съдържа цялата необходима информация, посочена в член 67, параграф 2. Като се има предвид, че приемането на окончателния доклад се прави също с оглед на разпоредбите на член 67, параграф 2, понятията за допустимост и приемане може да се считат за синонимни в контекста на приключването и следва да бъдат взаимозаменяеми.

Затова Комисията разполага с пет месеца от датата на получаване на окончателния доклад, за да се потвърди неговата допустимост или да предостави коментари на държавите членки, в случай че не е удовлетворена от неговото съдържание и да поиска неговото преразглеждане. Окончателният доклад ще бъде приет само ако всички коментари от Комисията са били взети под внимание.

В Общия регламент се предвижда срок, в който Комисията да представи своите коментари на държавите членки, но не е предвиден срок за отговор от държавите членки. Поради това е необходимо да се установи рамка за диалог между Комисията и държавата членка.

След като Комисията предостави коментари по окончателния доклад, държавата членка ще разполага с два месеца да отговори и да предостави необходимата информация. В случай че държава членка не може да спази този срок, тя следва да информира за това Комисията, като срокът може да бъде удължен с още 2 месеца.

²⁰

Процедурите във връзка с изтеглянията и възстановяванията са подробно разгледани в приложимите за периода 2007 — 2013 г. и остатъка от 2000 — 2006 г. насоки (бележка на СОСОФ № 10/0002/00) за сертифициращите органи, отнасящи се до отчитането на изтеглените суми, възстановените суми, сумите, които подлежат на възстановяване и тези, считани за невъзстановими.

В случай че държавата членка не е в състояние да подобри окончателен доклад, Комисията ще го отхвърли и ще извърши приключването въз основа на наличните документи. В същото време Комисията може да приложи финансови корекции в контекста на член 99 от Общия регламент.

Целта е окончателният доклад да бъде преразгледан и приет от Комисията в срок от 1 година от датата на неговото получаване.

5.2.3. Докладване относно допълнително финансиране

Държавите членки, които се възползват от дерогацията, посочена в член 77, параграф 2 от Общия регламент, следва да докладват относно използването на сумите, изплатени като допълнително финансиране, и да предоставят подробна информация за всички допълнителни мерки, взети за да се гарантира, че тези суми са насочени към конкретни проектите, чрез които се насърчават конкурентоспособността, растежа и заетостта.

5.2.4. Докладване относно големи проекти

Ако даден голям проект е съфинансиран по повече от една програма, всички участващи програми следва да включват позовавания/докладване относно конкретния проект.

Държавата членка следва да потвърди в окончателния доклад, че големите проекти са приключени и влезли в експлоатация (освен когато се прилага раздел 3.3 от насоките), както и че те са изпълнени съгласно съответните решения на Комисията. Освен това, както е предвидено в приложение XVIII към Регламента за прилагане, държавите членки следва да предоставят списък на приключените големи проекти, включващ следната информация:

- датата на тяхното приключване;
- общите окончателни инвестиционни разходи по тези проекти, включително източниците за тяхното финансиране²¹;
- ключовите показатели за реализацията и резултатите, включително, когато е приложимо, основните показатели, посочени в решението на Комисията относно големия проект.²²

Списъкът следва да бъде изготвен, като се използва образецът от приложение I към насоките.

Държавите членки следва да посочват в окончателния доклад информация за всички по-сериозни проблеми, срещнати при изпълнението на големи проекти, както и за предприетите мерки за разрешаването им.

---

²¹ Както е посочено в образца в точка Н.2.2 от приложения XXI и XXII към Регламента за прилагане.

²² Подробните насоки относно понятието за показатели са включени в работен документ № 2 „Примерни насоки за методите на оценяване: показатели за мониторинг и оценка“. Показателите за реализацията се отнасят до дейностите. Показателите за реализацията се отнасят до дейностите. Те се измерват в материални или парични единици (напр. дължина на построения релсов път, брой на предприятията, на които е предоставено финансово подпомагане и др.). Показателите за резултатите се отнасят до преките и непосредствени последици за преките бенефициери вследствие на дадена програма. Те предоставят информация за промените, произтекли например в поведението, капацитета или резултатите на бенефициерите. Тези показатели могат да бъдат от материално (намаляване на времето за пътуване, брой успешни стажанти, брой на пътнотранспортните произшествия и др.) или финансово естество (ефекта на лоста върху ресурсите на частния сектор, намаляване на транспортните разходи и др.).

Освен това държавите членки следва да посочат всяко изменение в примерния списък на големи проекти, предвидени в програмата.

Тази информация следва да позволи на Комисията да оцени съответствието на изпълнените проекти с решението на Комисията.

Комисията ще оцени основанията и последиците от евентуалното несъответствие на изпълнените големи проекти с решението на Комисията (финансови и/или физически последици) и може да приложи финансова корекция (на основание на членове 99 и 100 от Общия регламент и както е подробно обяснено в Решение С(2011)7321 на Комисията).

5.2.5. Докладване относно инструментите на финансовия инженеринг

В член 67, параграф 2, буква й) от Общия регламент е посочена информацията, която се предоставя в окончателния доклад като част от пакета по приключването:

- описание на инструмента на финансовия инженеринг и реда и условията на прилагане;
- самоличност на субектите, които прилагат инструмента на финансовия инженеринг, включително тези, които действат чрез фондове с участие;
- размер на помощта от структурните фондове и националното съфинансиране, платена на инструмента на финансовия инженеринг;
- размер на помощта от структурните фондове и националното съфинансиране, платена от инструмента на финансовия инженеринг.

Окончателният доклад следва да съдържа под формата на свободен текст обобщено описание на инструмента/ите на финансовия инженеринг и реда и условията на прилагане. За целите на окончателния доклад понятието „ред и условия на прилагане“ следва да се тълкува в широк смисъл с оглед на общата цел за постигане на балансиран преглед на резултатите от инструментите на финансовия инженеринг за периода 2007 — 2013 г.

Окончателният доклад следва да включва следната информация:

- (1) брой и видове на фондовете, създадени по време на програмния период;
- (2) идентичност на органите, предоставящи национално съфинансиране, и вид на националното съфинансиране (заем, непарични вноски). Всички съвместни инвестиционни фондове следва да са ясно посочени;
- (3) дата на подписване и продължителност на споразуменията за финансиране, които са в основата на инструмента на финансовия инженеринг;
- (4) информация за процедурата на избор на управителя на фонда с участие, управителите на фондове и крайните получатели;
- (5) видове предлагани продукти и целеви крайни получатели;
- (6) информация относно изтеглянето на ресурси за програмата от инструменти на финансовия инженеринг;
- (7) сума на субсидиите с капитализирана лихва и субсидиите за гаранционни такси (както са посочени в раздел 3.6.3);
- (8) лихви, генерирани от плащания от програмата и отнесени към финансовото участие от структурните фондове;

- (9) кратка обща оценка на резултатите на фона по отношение на приноса му за постигането на целите на програмата и съответния приоритет;
- (10) информация за състоянието, включително:
  - а) стойност на „наследените средства“ (остатъчни средства и стойност на инвестициите и участията, преди да бъдат подадени документите по приключването), които могат да бъдат отнесени към ресурсите на ЕФРР/ЕСФ;
  - б) дата на прекратяване (както е предвидена в споразумението за финансиране) и натрупване на „наследени средства“;
  - в) информация относно повторната употреба на наследени средства, които могат да бъдат отнесени към структурните фондове, като се посочи компетентният орган, отговарящ за управлението на наследените средства, формата на повторната употреба, предназначението, съответната географска зона и предвижданото времетраене;
- (11) ако финансовите инструменти са били изправени пред конкретни трудности и/или не са успели да постигнат основните цели, съдържащи се в съответните им бизнес планове, окончателният доклад следва да съдържа кратко описание на основните причини за тези трудности, както и информация за същността, графика и ефективността на всички коригиращи действия, предприети от (ако е уместно) управляващия орган, управителя на фонда с участие или управителя на фонда.

Следва да бъде предоставена и допълнителна количествена информация, като се използва образецът за докладване в приложение II към насоките.

5.2.6. Докладване за резултатите

По време на периода на изпълнение държавите членки бяха помолени в контекста на годишните доклади за изпълнението да включат в съответствие с член 67, параграф 2 от Общия регламент подробна информация за напредъка при изпълнението на програмата. Това включва информация по приоритети във връзка с техните специфични, проверяеми цели, като се прилагат показателите, посочени в програмата.

Освен това държавите членки бяха помолени в контекста на оценката на годишните доклади за изпълнението да обяснят всяко отклонение/напредък по отношение на договорените цели и да ги променят, ако са били неподходящо определени.

Независимо от това поставените цели по отношение на резултатите следва да бъдат запазени във възможно най-голяма степен, за да се избегне намаляване на нивото на интервенциите. В искането си за промяна държавите членки следва да гарантират, че преразгледаните цели са прецизни, особено ако не са били подходящо определени първоначално. Целите обаче не следва да бъдат променяни, за да се адаптират към резултатите, т.е. не следва да се търси приравняването на целите към действителните резултати.

При приключването на проекта, в случай че показателите в окончателния доклад се отклоняват значително (т.е. с повече от 25 %) от заложените в програмата цели, държавата членка следва да представи обяснение и обосновка защо целта не е била постигната и не са предприети коригиращи действия през периода на изпълнение. Това следва да бъде под формата на кратко резюме от максимум 3 страници.

5.2.7. Разделяне на големи проекти на етапи

Държавите членки следва да предоставят списък на разделените на етапи големи проекти, чието разделяне е прието чрез изменение на решение на Комисията, с което се определят проектите, които ще бъдат разделени през периодите 2007 — 2013 г. и 2014 — 2020 г. (вж. раздел 3.3 от насоките). Този списък следва да бъде изготвен съгласно образца в приложение III към насоките. При поискване държавите членки следва да предоставят списък на неголемите проекти, разделени на етапи (вж. раздел 3.4 от насоките), като използват образца в приложение IV към насоките.

5.2.8. Нефункциониращи проекти

Заедно с окончателния доклад държавите членки следва да предоставят списък на нефункциониращите проекти (вж. точка 3.5 от насоките за нефункциониращи проекти), като използват образца в приложение V към насоките.

5.2.9. Използване на лихвите

Съгласно член 83 от Общия регламент лихвите, генерирани от предварителното финансиране, независимо на какво равнище (централен орган, междинно звено), се разглеждат като средства за държавата членка под формата на национално публично участие и се използват от управляващия орган в рамките на оперативната програма

По отношение на глобалните субсидии (член 43, буква в) от Общия регламент) правилата за използването на натрупаните лихви са включени в разпоредбите на споразумението, сключено между държавата членка или управляващия орган и междинното/ите звено/а.

5.2.10. Докладване за спазването на таваните, приложими за отпуснатите финансови средства

Държавата членка предоставя в окончателния доклад за изпълнението финансова информация за декларираните разходи спрямо таваните, определени в регламента (напр. таваните, приложими за районите, получаващи преходна помощ, и за тези, които не получават такава помощ, разбивката между оперативните разходи и инвестиционните разходи по отношение на специфичните средства за най-отдалечените региони, разбивка на разходите тип ЕСФ и ЕФРР и на техническата помощ).

5.3. Декларация за приключване

5.3.1. Общ принцип

В съответствие с член 62, параграф 1, буква д) от Общия регламент одитиращият орган изготвя декларацията за приключване и я представя на Комисията най-късно до 31 март 2017 г. Тя преценява валидността на заявлението за плащане на крайното салдо и законосъобразността и редовността на основните транзакции, обхванати от окончателния отчет на разходите, подкрепен от окончателния доклад за контрола.

Декларацията за приключване следва да се основава на цялостната одитна работа, извършена от одитиращия орган или под негова отговорност в съответствие със стратегията за одит, както е предвидено в член 18, параграф 3 от Регламента за прилагане. Одитната работа включва одитите, извършени от одитиращия орган след 1 юли 2015 г. (член 62, буква г), подточка i) от Общия регламент), а окончателният доклад за контрола следва да включва съответната информация. Това означава, че одитиращият орган следва да докладва въз основа на одитната

работа, извършена до 1 юли 2015 г., а също и на одитната работа, извършена от 1 юли 2015 г. до 31 декември 2016 г. Извършените от одитиращия орган одити на операции през този период в съответствие с член 16 от Регламента за прилагане обхващат разходите, декларирани през 2015 г. и 2016 г.²³.

В член 18, параграф 3 от Регламента за прилагане се предвижда също, че декларацията за приключване и окончателният доклад за контрол се изготвят в съответствие с образаца в приложение VIII към Регламента за прилагане. Ако докладът се отнася за няколко програми или фондове, информацията се разпределя по програми или по фондове²⁴. Одитиращият орган следва да представи декларации за приключване за всяка програма. Ако държавите членки са определили обща система, обхващаща повече от една програма, одитиращият орган може да предостави една декларация за приключване за програмите, които са част от тази система, ако становището му е едно и също за всички тези програми.

За програмите по цел „Европейско териториално сътрудничество“ декларацията за приключване и окончателният доклад за контрола следва да обхващат цялата програма и всички програмни разходи, които са допустими с оглед участието на ЕФРР, както е предвидено в член 18, параграф 3 от Регламента за прилагане.

В съответствие с член 18, параграф 4 от Регламента за прилагане, когато обхватът на прегледа е ограничен или равнището на констатираните нередовно направени разходи не дава възможност за изготвяне на становище без резерви в декларацията за приключване, одитиращият орган следва да изложи своите съображения и да оцени мащаба на проблема, както и неговите финансови последици.

Процедурите за изготвяне на декларации за приключване бяха предоставени на Комисията в контекста на оценката на съответствие, както е постановено в член 23, буква д) от Регламента за прилагане. Всички последващи изменения на тези процедури следва да бъдат сведени до знанието на Комисията в контекста на годишните доклади за извършен контрол.

Ако държавата членка е подала заявление за частично приключване (бележка на СОСОФ 08/0043/03) през програмния период, одитиращият орган следва да оповести в окончателния доклад за контрола всички нередности, установени след частичното приключване и отнасящи се до операции, предмет на частично приключване; в такъв случай одитиращият орган следва също така да потвърди в окончателния доклад за контрола, че финансовите корекции, приложени от Комисията съгласно член 99, са нетни, както е установено в член 88, параграф 3 от Общия регламент²⁵.

5.3.2. Допустимост, приемане и срокове

В съответствие с член 89, параграф 3 от Общия регламент, Комисията информира държавата членка за становището си относно съдържанието на декларацията за приключване в срок от пет

²³ За да се гарантира, че одитиращият орган е в състояние да покрие разходите, декларирани през 2016 г., и с оглед на изтичащия на 31 март 2017 г. срок за представяне на декларации за приключване, се препоръчва сертифициращият орган да подаде последното заявление за междинно плащане най-късно до 30 юни 2016 г., като по този начин се гарантира, че новите разходи след тази дата ще бъдат декларирани пред Комисията преди подаването на заявлението за окончателно плащане.

²⁴ Точка 1, трето тире от приложение VIII към Регламента за прилагане.

²⁵ Съгласно член 88, параграф 3, изменен с Регламент № 539/2010, корекцията не трябва да бъде нетна, в случай на откриване и коригиране от самата държава членка.

месеца от датата на получаването ѝ; декларацията за приключване следва се счита за приета при отсъствие на забележки от Комисията в срок от пет месеца.

Както и при процедурата на диалог, установена за окончателния доклад, след като Комисията предостави коментари относно декларацията за приключване, държавата членка разполага с два месеца да отговори и да предостави необходимата информация. В случай че дадена държава членка не може да спазва този срок, тя следва да информира Комисията, като срокът може да бъде удължен с още 2 месеца, освен в случаите, в които се изисква допълнителна одитна работа от държава членка, като в този случай крайният срок може да бъде удължен колкото е необходимо, за да се приключи тази работа. Декларацията за приключване ще бъде приета само ако всички коментари от Комисията са били взети под внимание.

Целта е декларацията за приключване да бъде преразгледана и приета от Комисията в срок от една година от датата на нейното получаване, освен в случаите, в които искането за допълнителна одитна работа налага по-дълъг срок.

Непредставянето на декларацията за приключване показва сериозен недостатък в системата за управление и контрол на програмата, което излага на риск вече изплатеното финансово участие на Съюза по програмата по смисъла на член 99 от Общия регламент. До същото заключение може да доведе подаването на декларацията за приключване, в която не са оценени правилно валидността и редовността на основните трансакции, обхванати от окончателния отчет на разходите.

В такива случаи и ако декларацията за приключване покаже нередности или системни недостатъци, които не са отстранени преди приключването, Комисията може да обмисли възможността за започване на процедура за финансова корекция, както е посочено в членове 99 и 100 от Общия регламент и подробно обяснено в Решение С (2011) 7321 на Комисията от 19 октомври 2011 г.

В приложение VI към настоящите насоки се съдържат конкретни насоки по отношение на изготвянето и съдържанието на окончателен доклад за контрола и декларация за приключване.

6. ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ

6.1. Изчисляване на тавана, приложим за техническата помощ при приключването

В член 46 от Общия регламент са определени таваните за техническата помощ. Те са приложими както на нивото на общата сума, предоставена по отделните цели, така и на нивото на програмите. Необходимо е да се гарантира спазването на тези тавани при изпълнението или изменението на дадена програма или при намаляването на средствата по нея поради автоматично освобождаване от ангажимент. Съгласно член 77, параграф 12 от Общия регламент (изменен с Регламент (ЕС) № 1297/2013) обаче излишъкът от допустимите разходи, платени и деклариран за дейности във връзка с техническата помощ, може да бъде използван съобразно разпоредбите, посочени в последната алинея на точка 5.1.1.

6.2 Използване на техническата помощ за периода 2007 — 2013 г. за дейности за подготовка за програмния период 2014—2020 г.

Техническата помощ по програмите за периода 2007 — 2013 г. се урежда от член 46 от Общия регламент. Съгласно член 46, параграф 1 от Общия регламент е възможно да се финансират

дейности за подготовка за периода 2014—2020 г. Тези дейности за подготовка обаче следва да бъде допустими по същество съгласно правила на Съюза и националните разпоредби за периода 2007 — 2013 г. и следва да отговарят на критериите за подбор на съответната програма. Освен това следва да бъде налице ясно доказуема връзка между предложените дейности и дейностите по подготовката в държавата членка за периода 2014 — 2020 г.

Следва обаче да се подчертае, че техническата помощ за текущия период е основно насочена към управлението и изпълнението на програмите за периода 2007 — 2013 г. Освобождаване от ангажимент

7. ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ АНГАЖИМЕНТ

7.1. Автоматично освобождаване от ангажимент

Всички суми, отнасящи се до недеklarирани при приключването операции, ще бъдат освободени, с изключение на сумите, които сертифициращият орган не е успял да декларира, тъй като съответните операции са били спрени поради съдебно производство или административно обжалване със суспензивен ефект (член 95 от Общия регламент) или поради форсмажорни обстоятелства²⁶ (член 96, буква в) от Общия регламент).

Държавата членка следва да посочи в окончателния доклад за изпълнението и в декларацията за приключване сумата, отнасяща се до тези два вида ситуации, която не е била декларирана в момента на подаване на документите относно приключването.

7.2. Повторно предоставяне на бюджетни кредити

В съответствие с член 157 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета относно Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейските общности, отменените бюджетни кредити могат да се предоставят отново в случай на явна грешка, която се дължи изцяло на Комисията.

8. ОПЕРАЦИИ, СПРЕНИ ПОРАДИ СЪДЕБНО ПРОИЗВОДСТВО ИЛИ АДМИНИСТРАТИВНО ОБЖАЛВАНЕ СЪС СУСПЕНЗИВЕН ЕФЕКТ

За всяка операция, която е обект на съдебно производство или административно обжалване със суспензивен ефект, преди крайния срок за подаване на документите по приключване на програмата държавата членка следва да вземе решение дали операцията следва да бъде (изцяло или частично):

- оттеглена от програмата и/или заменена с друга допустима операция преди изтичането на крайния срок;
- запазена в програмата.

Изключението от автоматичното освобождаване от ангажимент се прилага за сумите, които сертифициращият орган не е могъл да декларира пред Комисията в резултат на спиране на

²⁶

Форсмажорните обстоятелства (непреодолима сила) бяха определени от Съда на Европейския съюз като аномални, непредвидими събития, които са извън контрола на лицето, което се позовава на тях, и чието предотвратяване е било невъзможно, въпреки всички положени грижи (Дело 296/86, *McNicholl* [1988] ECR-1491 и по-скорошните Съединени дела T-61/00 и T-62/00 *APOL/Комисия*)

операциите поради съдебно производство или административно обжалване със суспензивен ефект, докато, както е посочено по-горе, предстоящите възстановявания са свързани със суми, декларирани пред Комисията.

По отношение на запазените операции (член 95 от Общия регламент) държавата членка следва да информира Комисията за сумата, която не е декларирана в окончателния отчет за разходите, така че да поддържа неизплатено задължение.

Ако държава членка иска да бъде приложен член 95 от Общия регламент, тя следва да отговаря на следните три условия:

- а) да докаже, че е налице съдебно производство/административно обжалване във връзка с конкретна операция;
- б) да докаже, че съдебното производство или административното обжалване е със суспензивен ефект;
- в) да оправдае сумите, с които ще бъдат намалени средствата, евентуално подлежащи на автоматично освобождаване от ангажимент.

Спирането не означава удължаване на крайния срок за допустимост на разходите, както е посочен в член 56, параграф 1 от Общия регламент.

Максималните суми, които остава да бъдат изплатени на държавите членки от Комисията във връзка с прекратени операции, представляват неизплатени поети задължения, докато отговорните национални органи се произнесат с окончателно решение.

Поради това държавата членка следва да информира Комисията за резултата от съдебното производство или административното обжалване. В зависимост от резултата от съдебното производство ще бъдат извършени по-нататъшни плащания и ще бъде потвърдено възстановяването на вече изплатени суми. В случай на невъзстановими суми Комисията може, по искане на държавата членка, да приеме решение, с което постановява че делът на Съюза от загубите следва да се поеме от бюджета на Европейския съюз, и да пристъпи към по-нататъшно плащане.

Списъкът на прекратените проекти, запазени в програмата, следва да бъде изготвен, като се използва образецът от приложение VII към насоките.

9. ВРЕМЕННО СПРЕНИ ПЛАЩАНИЯ

Проблемите, свързани със спиранията или прекъсванията на междинни плащания към момента на приключване (член 92 от Общия регламент) ще бъде разгледани в контекста на оценката на декларацията за приключване. Комисията изчислява плащането на крайното салдо, като взема предвид, според случая, финансовите корекции, които следва да бъдат наложени на държавата членка в съответствие с членове 99 и 100 от Общия регламент.

10. ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ОКОНЧАТЕЛНОТО УЧАСТИЕ

На нивото на приоритетните оси:

1) участието на Съюза посредством плащания, включително плащания на окончателното салдо, не трябва да надвишава за всеки отделен фонд сумата, получена в резултат на прилагането по отношение на разходите, декларирани като допустими, на процента на съфинансиране, определен съгласно най-актуалния действащ план за финансиране. За държави членки, възползващи се от временно увеличаване на процента на съфинансиране на междинните плащания и на плащанията на окончателното салдо (допълнително финансиране в размер на 10 %) в съответствие с дерогацията по силата на член 77, параграф 2 от Общия регламент (изменен с Регламент (ЕС) № 1297/2013)²⁷, участието на Съюза се увеличава със сума, съответстваща на 10 процентни пункта над процента на съфинансиране, приложим за всяка приоритетна ос, но без да надвишава 100 %, и който се прилага за сумата на допустимите разходи, последно декларирани във всеки подаден сертифициран отчет за разходите, при условие че държавата членка отговаря на едно от условията, определени в член 77, параграф 2 от Общия регламент (изменен с Регламент (ЕС) № 1297/2013), или до края на програмния период, ако след 21 декември 2013 г. държавата членка отговаря на едно от условията, определени в член 77, параграф 2 от Общия регламент (изменен с Регламент (ЕС) № 1297/2013);

2) участието на Съюза, възникнало съгласно точка 1, не надвишава с повече от 10 % максималния размер на помощта от фондовете съгласно предвиденото в решението на Комисията за одобряване на оперативната програма.

На нивото на оперативните програми:

3) участието на Съюза не трябва да надвишава декларираното публично участие;

4) и максималния размер на помощта за оперативната програма, както е определена в решението на Комисията за одобряване на оперативната програма.

За програми, включващи повече от една цел, декларираното публично участие и максималният размер на помощта ще бъдат ограничени до нивото на целите съгласно разпоредбите на член 22 от Общия регламент²⁸. В приложение VIII към настоящите насоки е посочен пример за изчисляване на окончателното участие за програма, включваща повече от една цел.

11. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЕВРОТО

В член 81 от Общия регламент са определени разпоредбите относно използването на еврото в управлението на бюджета на структурните фондове, които са приложими при приключването.

По отношение на инструментите на финансовия инженеринг се прилагат разпоредбите на точка 2.8.2 от бележка на СОСОФ 10/0014/05 от 8 февруари 2012 г., преработена след влизането в сила на Регламент (ЕО) № 1236/2011 на Комисията.

²⁷

²⁸

При условие че е спазена процедурата, посочена в член 77, параграф 3 от Общия регламент. Прилагането на 10 % гъвкавост при изчисляването на окончателното салдо не е ограничено от прилагането на други нормативно установени тавани (напр. таваните, приложими за районите, получаващи преходна помощ, и за тези, които не получават такава помощ, разбивката между оперативните разходи и инвестиционните разходи по отношение на специфичните средства за най-отдалечените региони, разбивка на разходите тип ЕСФ и ЕФРР и на техническата помощ).

Приложение I:

Насоки относно приключването за периода 2007 — 2013 г.

Обобщена таблица на приключените големи проекти в съответствие с изискванията на приложение XVIII към Регламент № 1828/2006 на Комисията
(да се приложи към окончателния доклад)

[illegible]

Приложение II

Образец 1: Операции на инструментите на финансовия инженеринг, изпълнени чрез фондове с участие (попълването на разделите, отбелязани с *, е по избор)

№	Изисквана(и) информация/данни	Формат на изискваната(ите) информация/данни	Коментари
I. Описание и самоличност на субектите, които прилагат инструмента на финансовия инженеринг чрез фондове с участие (член 67, параграф 2, буква й), подточки i) и ii) от Регламент (ЕО) № 1083/2006)			
I.1	Фонд с участие (наименование и седалище)	текст	
I.2	Правен статут на фонда с участие	////////////////////////////////	
	самостоятелни правни субекти, управлявани по силата на споразумения между съфинансиращите съдружници или акционери	избор на опция☉ ☉	
	отделен финансов блок в рамките на финансова институция		
I.2.1*	име, правен статут и седалище на съфинансиращите съдружници	текст	*
I.3	Управител на фонда с участие	////////////////////////////////	
	Европейска инвестиционна банка (ЕИБ)	избор на опция☉ ☉ ☉ ☉	
	Европейски инвестиционен фонд (ЕИФ)		
	финансова институция, различна от ЕИБ/ЕИФ		
	друг орган		

I.3.1	Наименование, правен статут и седалище на друг орган	текст	
I.4	Процедура за избор на управителя на фонда с участие	////////////////////////////////////	
	възлагане на договор за обществена поръчка в съответствие с приложимия закон за обществените поръчки	избор на опция ☉ ☉ ☉	
	предоставяне на безвъзмездни средства (по смисъла на член 44, втора алинея, буква б) от Регламент (ЕО) № 1083/2006)		
	пряко възлагане на договор на ЕИБ или на ЕИФ		
I.5	Дата на подписване на споразумението за финансиране с управляващия орган	ДД/ММ/ГГГГ	
I.6	Брой инструменти на финансовия инженеринг, използвани в рамките на конкретния фонд с участие	брой	
II. Описание и самоличност на субектите, които прилагат инструмента на финансовия инженеринг (член 67, параграф 2, буква й), подточка ii) от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета)			
II.1	Инструмент на финансовия инженеринг (наименование и седалище)	текст	
II.2	Отнася ли се до член 44, първа алинея, буква а), б) или в) от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета?	////////////////////////////////////	
	а) инструменти на финансовия инженеринг за предприятията	избор на опция ☉ ☉ ☉	
	б) фондове за градско развитие		
	в) фондове или други схеми за стимулиране, предоставящи заеми, гаранции за възвръщаеми инвестиции или еквивалентни на тях инструменти за		

	енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в сгради, включително в съществуващи жилища		
II.3	Вид на финансовия продукт, предлаган от инструмента на финансовия инженеринг на крайните получатели	////////////////////////////////////	
II.3.1	дялово участие	клетка за отбелязване ☐	
II.3.2	заем	клетка за отбелязване ☐	
II.3.3	гаранция	клетка за отбелязване ☐	
II.3.4	друго (лихвени субсидии, субсидии за гаранционни такси и еквивалентни мерки)	клетка за отбелязване ☐	
II.4	Управител на ИФИ (наименование, правен статут и седалище)	текст	
II.5	Процедура за избор на управител на инструмента на финансовия инженеринг	////////////////////////////////////	
	възлагане на договор за обществена поръчка в съответствие с приложимия закон за обществените поръчки	избор на опция ☐ ☐ ☐	
	предоставяне на безвъзмездни средства (по смисъла на член 44, втора алинея, буква б) от Регламент (ЕО) № 1083/2006)		
	пряко възлагане на договор на ЕИБ или на ЕИФ		
II.7	Правен статут на инструмента на финансовия инженеринг	////////////////////////////////////	
	самостоятелни правни субекти, управлявани по силата на	избор на опция ☐ ☐	

	споразумения между съфинансиращите съдружници или акционери		
	отделен финансов блок в рамките на финансова институция		
III. Размер на помощта от структурните фондове и националното съфинансиране, изплатена на инструмента за финансов инженеринг (член 67, параграф 2, буква й), подточка iii) от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета)			
III.1	Размер на помощта за инструмента на финансовия инженеринг по всички оперативни програми		
III.1.1	Оперативна програма	Текст (номер по CCI + наименование)	
III.1.2	Приоритетна ос	текст	
III.1.3	Участие по отношение на фонда с участие	%	
III.2	Размер на помощта за фонда с участие по тази конкретна оперативна програма	////////////////////////////////////	
III.2.1	Размер на помощта от структурните фондове	////////////////////////////////////	
III.2.1.1*	Размер на помощта от ЕФРР, за която е поето задължение в рамките на споразумение за финансиране (в евро)	брой (сума)	*
III.2.1.2	Средства от ЕФРР, които са реално изплатени на фонда с участие (в евро)	брой (сума)	
III.2.1.3*	Размер на помощта от ЕСФ, за която е поето задължение в рамките на споразумение за финансиране (в евро)	брой (сума)	*
III.2.1.4	Средства от ЕСФ, които са реално изплатени на фонда с участие (в евро)	брой (сума)	

III.2.2	Размер на националното съфинансиране	////////////////////////////////////	
III.2.2.1*	Съфинансиране от национални публични източници, за което е поето задължение в рамките на споразумение за финансиране (в евро)	брой (сума)	*
III.2.2.2	Съфинансиране от национални публични източници, което е реално изплатено на фонда с участие (в евро)	брой (сума)	
III.2.2.3*	Съфинансиране от национални частни източници, за което е поето задължение в рамките на споразумение за финансиране (в евро)	брой (сума)	*
III.2.2.4	Съфинансиране от национални частни източници, което е реално изплатено на фонда с участие (в евро)	брой (сума)	
III.3*	Размер на друг вид помощ, изплатена на фонда с участие, извън оперативната програма (в евро)	брой (сума)	*
III.4	Разходи и такси за управление, платени на фонда с участие (по смисъла на член 78, параграф 6, буква г) от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета) (в евро)	брой (сума)	
III.5	Размер на помощта от фонда с участие	////////////////////////////////////	
III.5.1*	Размер на ресурсите на фонда с участие, за които е поето правно задължение по отношение на ИФИ (в евро)	брой (сума)	*
III.5.2	Размер на ресурсите на фонда с участие, за които е поето правно задължение по отношение на ИФИ (в евро)	брой (сума)	
III.5.3	от които размер на помощта от структурните фондове (в евро)	брой (сума)	
III.6	Разходи и такси за управление, платени на инструмента на финансовия инженеринг от фонда с участие (по смисъла на член 78, параграф 6, буква г) от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета) (в евро)	брой (сума)	

IV. Размер на помощта от структурните фондове и националното съфинансиране, изплатена от инструмента за финансов инженеринг (член 67, параграф 2, буква й), подточка iv) от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета)			
IV.1	Размер на помощта, изплатена на крайните получатели чрез заеми (за всеки финансов продукт)		
IV.1.1	Наименование на продукта	текст	
IV.1.2*	Брой крайни получатели, получили помощ, по видове:	////////////////////////////////////	*
IV.1.2.1*	големи предприятия	брой	*
IV.1.2.2*	малки и средни предприятия	брой	*
IV.1.2.2.1*	от които микропредприятия	брой	*
IV.1.2.3*	физически лица	брой	*
IV.1.2.4*	градски проекти	брой	*
IV.1.2.5*	други	брой	*
IV.1.3*	Брой договори за заем, подписани с крайни получатели	брой	*
IV.1.4*	Общ размер на заемите, за които е поето задължение с подписани с крайни получатели договори (в евро)	брой (сума)	*
IV.1.4.1*	от което участие по оперативна програма	брой (сума)	*
IV.1.5	Общ размер на помощта за заемите, реално изплатени на крайни получатели (в евро)	брой (сума)	
IV.1.5.1	от които размер на помощта от структурните фондове (в евро)	брой (сума)	
IV.1.6	Дата на подписване на споразумението за финансиране с фонда с участие	ДД/ММ/ГГГГ	

IV.2	Размер на помощта, изплатена на крайните получатели чрез гаранции (за всеки финансов продукт)	////////////////////////////////////	
IV.2.1	Наименование на продукта	текст	
IV.2.2*	Брой крайни получатели, получили помощ, по видове	////////////////////////////////////	*
IV.2.2.1*	големи предприятия	брой	*
IV.2.2.2*	малки и средни предприятия	брой	*
IV.2.2.2.1*	от които микропредприятия	брой	*
IV.2.2.3*	физически лица	брой	*
IV.2.2.4*	градски проекти	брой	*
IV.2.2.5*	други	брой	*
IV.2.3*	Общ размер на помощта, блокирана за подписани договори за гаранция (в евро)	брой (сума)	*
IV.2.4	Общ размер на помощта, блокирана за действително изплатените заеми (в евро)	брой (сума)	
IV.2.4.1	от които размер на помощта от структурните фондове (в евро)	брой (сума)	
IV.2.5*	Брой действително изплатени заеми във връзка с договори за гаранции	брой	*
IV.2.6	Обща стойност на действително изплатените заеми във връзка с договори за гаранции (в евро)	брой (сума)	
IV.2.7	Дата на подписване на споразумението за финансиране с фонда с участие	ДД/ММ/ГГГГ	

IV.3	Размер на помощта, изплатена на крайните получатели чрез собствен/рисков капитал (за всеки финансов продукт)	////////////////////////////////////	
IV.3.1	Наименование на продукта	текст	
IV.3.2*	Брой крайни получатели, получили помощ, по видове	////////////////////////////////////	*
IV.3.2.1*	големи предприятия	брой	*
IV.3.2.2*	малки и средни предприятия	брой	*
IV.3.2.2.1*	от които микропредприятия	брой	*
IV.3.2.3*	градски проекти	брой	*
IV.3.2.4*	други	брой	*
IV.3.3*	Брой инвестиции, извършени в съответствие с подписани споразумения	брой	*
IV.3.4	Общ размер на инвестициите, които са реално извършени в съответствие със споразумения (в евро)	брой (сума)	
IV.3.4.1	от които размер на помощта от структурните фондове (в евро)	брой (сума)	
IV.3.5	Дата на подписване на споразумението за финансиране с фонда с участие	ДД/ММ/ГГГГ	
IV.4	Размер на помощта, изплатена на крайните получатели чрез други видове финансови продукти (за всеки финансов продукт)	////////////////////////////////////	
IV.4.1	Наименование на продукта	текст	
IV.4.2*	Брой крайни получатели, получили помощ, по видове	////////////////////////////////////	*
IV.4.2.1*	големи предприятия	брой	*

IV.4.2.2*	малки и средни предприятия	брой	*
IV.4.2.2.1*	от които микропредприятия	брой	*
IV.4.2.3*	физически лица	брой	*
IV.4.2.4*	градски проекти	брой	*
IV.4.2.5*	други	брой	*
IV.4.3	Обща сума, реално изплатена на крайни получатели (в евро)	брой (сума)	
IV.4.3.1	от които размер на помощта от структурните фондове (в евро)	брой (сума)	
IV.4.4*	Брой продукти, които са действително предоставени на крайни получатели	брой	*
IV.4.5	Дата на подписване на споразумението за финансиране с фонда с участие	ДД/ММ/ГГГГ	
IV.5	Показатели	////////////////////////////////////	
IV.5.1*	Брой създадени или запазени работни места	брой	*

Приложение II

Образец 2: Операции на инструментите на финансовия инженеринг, изпълнени с фондове с участие (попълването на разделите, отбелязани с *, е по избор)

№	Изисквана(и) информация/данни	Формат на изискваната(ите) информация/данни	Коментари
II.A Описание и самоличност на субектите, които прилагат инструмента на финансовия инженеринг (член 67, параграф 2, буква й), подточки i) и ii) от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета)			
II.1	Инструмент на финансовия инженеринг (наименование и седалище)	текст	
II.2	Отнася ли се до член 44, първа алинея, буква а), б) или в) от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета?	////////////////////////////////////	
	а) инструменти на финансовия инженеринг за предприятията	избор на опция ☉ ☉ ☉	
	б) фондове за градско развитие		
	в) фондове или други схеми за стимулиране, предоставящи заеми, гаранции за възвръщаеми инвестиции или еквивалентни на тях инструменти за енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в сгради, включително в съществуващи жилища		
II.3	Вид на финансовия продукт, предлаган от инструмента на финансовия инженеринг на крайните получатели	////////////////////////////////////	
II.3.1	дялово участие	клетка за отбелязване ☐	
II.3.2	заем	клетка за отбелязване ☐	

П.3.3	гаранция	клетка за отбелязване ☐	
П.3.4	друго (лихвени субсидии, субсидии за гаранционни такси и еквивалентни мерки)	клетка за отбелязване ☐	
П.В Описание и самоличност на субектите, които прилагат инструмента на финансовия инженеринг (член 67, параграф 2, буква й), подточки i) и ii) от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета)			
П.4	Управител на ИФИ (наименование, правен статут и седалище)	текст	
П.5	Процедура за избор на управител на инструмента на финансовия инженеринг	////////////////////////////////////	
	възлагане на договор за обществена поръчка в съответствие с приложимия закон за обществените поръчки	избор на опция ☉ ☉ ☉	
	предоставяне на безвъзмездни средства (по смисъла на член 44, втора алинея, буква б) от Регламент (ЕО) № 1083/2006)		
	пряко възлагане на договор на ЕИБ или на ЕИФ		
П.7	Правен статут на инструмента на финансовия инженеринг	////////////////////////////////////	
	самостоятелни правни субекти, управлявани по силата на споразумения между съфинансиращите съдружници или акционери	избор на опция ☉ ☉	
	отделен финансов блок в рамките на финансова институция		
П.6	Дата на подписване на споразумението за финансиране с управляващия орган	ДД/ММ/ГГГГ	

III. Размер на помощта от структурните фондове и националното съфинансиране, изплатена на инструмента за финансов инженеринг (член 67, параграф 2, буква й), подточка iii) от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета)			
III.1	Размер на помощта за инструмента на финансовия инженеринг по всички оперативни програми		
III.1.1	Оперативна програма	Текст (номер по ССИ + наименование)	
III.1.2	Приоритетна ос	текст (номер°)	
III.1.3	Участие за инструмента на финансовия инженеринг	%	
III.2	Размер на помощта за инструмент на финансовия инженеринг по тази конкретна оперативна програма	////////////////////	
III.2.1	Размер на помощта от структурните фондове	////////////////////	
III.2.1.1*	Средства от ЕФРР, за които е поето задължение в рамките на споразумение за финансиране (в евро)	брой (сума)	*
III.2.1.2	Средства от ЕФРР, които са реално изплатени на ИФИ (в евро)	брой (сума)	
III.2.1.3*	Средства от ЕСФ, за които е поето задължение в рамките на споразумение за финансиране (в евро)	брой (сума)	*
III.2.1.4	Средства от ЕСФ, които са реално изплатени на ИФИ (в евро)	брой (сума)	
III.2.2	Размер на националното съфинансиране	////////////////////	
III.2.2.1*	Съфинансиране от национални публични източници, за което е поето задължение в рамките на споразумение за финансиране (в евро)	брой (сума)	*

III.2.2.2	Съфинансиране от национални публични източници, което е реално изплатено на ИФИ (в евро)	брой (сума)	
III.2.2.3*	Съфинансиране от национални частни източници, за което е поето задължение в рамките на споразумение за финансиране (в евро)	брой (сума)	*
III.2.2.4	Съфинансиране от национални частни източници, което е реално изплатено на ИФИ (в евро)	брой (сума)	
III.3*	Размер на други видове помощ, изплатени на инструмента на финансовия инженеринг извън оперативната програма (в евро)	брой (сума)	*
III.4	Разходи и такси за управление, платени на инструмента на финансовия инженеринг (по смисъла на член 78, параграф 6, буква г) от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета) (в евро)	брой (сума)	
IV. Размер на помощта от структурните фондове и националното съфинансиране, изплатена от инструмента за финансов инженеринг (член 67, параграф 2, буква й), подточка iv) от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета)			
IV.1	Размер на помощта, изплатена на крайните получатели чрез заеми (за всеки финансов продукт)	////////////////////////////////////	
IV.1.1	Наименование на продукта	текст	
IV.1.2*	Брой крайни получатели, получили помощ, по видове:	////////////////////////////////////	*
IV.1.2.1*	големи предприятия	брой	*
IV.1.2.2*	малки и средни предприятия	брой	*
IV.1.2.2.1*	от които микропредприятия	брой	*
IV.1.2.3*	физически лица	брой	*

IV.1.2.4*	градски проекти	брой	*
IV.1.2.5*	други	брой	*
IV.1.3*	Брой договори за заем, подписани с крайни получатели	брой	*
IV.1.4*	Общ размер на заемите, за които е поето задължение с подписани с крайни получатели договори (в евро)	брой (сума)	*
IV.1.4.1*	от което участие по оперативна програма	брой (сума)	*
IV.1.5	Общ размер на помощта за заемите, реално изплатени на крайни получатели (в евро)	брой (сума)	
IV.1.5.1	от които размер на помощта от структурните фондове (в евро)	брой (сума)	
IV.2	Размер на помощта, изплатена на крайните получатели чрез гаранции (за всеки финансов продукт)	////////////////////////////////	
IV.2.1	Наименование на продукта	текст	
IV.2.2*	Брой крайни получатели, получили помощ, по видове	////////////////////////////////	*
IV.2.2.1*	големи предприятия	брой	*
IV.2.2.2*	малки и средни предприятия	брой	*
IV.2.2.2.1*	от които микропредприятия	брой	*
IV.2.2.3*	физически лица	брой	*
IV.2.2.4*	градски проекти	брой	*
IV.2.2.5*	други	брой	*

IV.2.3*	Общ размер на помощта, блокирана за подписани договори за гаранция (в евро)	брой (сума)	*
IV.2.4	Общ размер на помощта, блокирана за действително изплатените заеми (в евро)	брой (сума)	
IV.2.4.1	от които размер на помощта от структурните фондове (в евро)	брой (сума)	
IV.2.5*	Брой действително изплатени заеми във връзка с договори за гаранции	брой	*
IV.2.6	Обща стойност на действително изплатените заеми във връзка с договори за гаранции (в евро)	брой (сума)	
IV.3	Размер на помощта, изплатена на крайните получатели чрез собствен/рисков капитал (за всеки финансов продукт)	////////////////////////////////////	
IV.3.1	Наименование на продукта	текст	
IV.3.2*	Брой крайни получатели, получили помощ, по видове	////////////////////////////////////	*
IV.3.2.1*	големи предприятия	брой	*
IV.3.2.2*	малки и средни предприятия	брой	*
IV.3.2.2.1*	от които микропредприятия	брой	*
IV.3.2.3*	градски проекти	брой	*
IV.3.2.4*	други	брой	*
IV.3.3*	Брой инвестиции, извършени в съответствие с подписани споразумения	брой	*
IV.3.4	Общ размер на инвестициите, които са реално извършени в съответствие със споразумения (в евро)	брой (сума)	

IV.3.4.1	от които размер на помощта от структурните фондове (в евро)	брой (сума)	
IV.4	Размер на помощта, изплатена на крайните получатели чрез други видове финансови продукти (за всеки финансов продукт)	////////////////////////////////////	
IV.4.1	Наименование на продукта	текст	
IV.4.2*	Брой крайни получатели, получили помощ, по видове	////////////////////////////////////	*
IV.4.2.1*	големи предприятия	брой	*
IV.4.2.2*	малки и средни предприятия	брой	*
IV.4.2.2.1*	от които микропредприятия	брой	*
IV.4.2.3*	физически лица	брой	*
IV.4.2.4*	градски проекти	брой	*
IV.4.2.5*	други	брой	*
IV.4.3	Обща сума, реално изплатена на крайни получатели (в евро)	брой (сума)	
IV.4.3.1	от които размер на помощта от структурните фондове (в евро)	брой (сума)	
IV.4.4*	Брой продукти, които са действително предоставени на крайни получатели	брой	*
IV.5	Показатели	////////////////////////////////////	
IV.5.1*	Брой създадени или запазени работни места	брой	*

Приложение III

Насоки относно приключването за периода 2007 — 2013 г.

Обобщена таблица на разделените на етапи големи проекти
(да се приложи към окончателния доклад)

НАИМЕНОВАНИЕ НА ОП									
НОМЕР ПО ССИ									
ПРИОРИТЕТ	НОМЕР НА ПРОЕКТА ПО ССИ	ПРОЕКТ НАИМЕНОВА НИЕ	ДАТА И НОМЕР НА ПЪРВОТО РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА	ДАТА И НОМЕР НА РЕШЕНИЕТО ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА КОМИСИЯТА (ЕТАП 1)	ОБЩА СТОЙНОСТ НА ИНВЕСТИЦИОНН ИТЕ РАЗХОДИ*	ПОМОЩ ОТ СЪЮЗА*	ПЛАТЕНИ СЕРТИФИЦИР АНИ РАЗХОДИ ¹⁾ (в евро)	ИЗПЛАТЕ НА ПОМОЩ ОТ СЪЮЗА (в евро)	ДА БЪДЕ ЗАВЪРШ ЕН ПРЕЗ ПЕРИОД А 2014 — 2020 г. ПО ОП ²⁾

1) Общо сертифицирани разходи, действително платени по проекта.

2) Наименование на ОП за периода 2014 — 2020 г., в рамките на която ще бъде завършен вторият етап на проекта, и решението на Комисията относно втория етап, ако вече е прието такова

* съгласно последното решение на Комисията

Приложение IV

Насоки относно приключването за периода 2007 — 2013 г.

Обобщена таблица на разделените на етапи проекти (неголеми проекти)

(да се приложи към окончателния доклад при поискване от страна на Комисията)

НАИМЕНОВАНИЕ НА ОП						
НОМЕР ПО ССИ						
ПРИОРИТЕТ	ПРОЕКТ РЕФЕРЕНТЕН НОМЕР	ПРОЕКТ НАИМЕНОВАНИЕ	НАИМЕНОВАНИЕ НА БЕНЕФИЦИЕРА/ПОЛУЧАТЕЛЯ	ПЛАТЕНИ СЕРТИФИЦИРАНИ РАЗХОДИ ¹⁾ (в евро)	УЧАСТИЕ НА СЪЮЗА (в евро)	ДА БЪДЕ ЗАВЪРШЕН ПРЕЗ ПЕРИОДА 2014 — 2020 г. ПО ОП ²⁾

1) Общо сертифицирани разходи, действително платени по проекта

2) Наименование на ОП за периода 2014 — 2020 г., в рамките на която ще бъде завършен вторият етап на проекта

Приложение V

Насоки относно приключването за периода 2007 — 2013 г.

Обобщена таблица на нефункциониращите проекти
(да се приложи към окончателния доклад)

НАИМЕНОВАНИЕ НА ОП					
НОМЕР ПО ССИ					
ПРИОРИТЕТ	ПРОЕКТ РЕФЕРЕНТЕН НОМЕР	ПРОЕКТ НАИМЕНОВАНИЕ	НАИМЕНОВАНИЕ НА БЕНЕФИЦИЕРА/ПОЛУЧАТЕЛЯ	ПЛАТЕНИ СЕРТИФИЦИРАНИ РАЗХОДИ ¹⁾ (в евро)	ПОМОЩ ОТ СЪЮЗА (в евро)

1) Общо сертифицирани разходи, действително платени по проекта

Приложение VI

Насоки за подготовката на окончателния доклад за контрола и декларацията за приключване

11. ПОДГОТОВКА ЗА ПРИКЛЮЧВАНЕ

При подготовката за приключване управляващите органи и междинните звена следва да:

- Анализират заявленията за окончателни разходи, подадени от всички бенефициери във връзка с разходите, извършени до края на 2015 г.
- Извършат пълни проверки на управлението съгласно член 60, букви а) и б) от Общия регламент и член 13 от Регламента за прилагане, за да се провери допустимостта и редовността на разходите.
- Се уверят, че окончателната декларация за разходите за програмата (която следва да се предостави на сертифициращия орган доста преди крайния срок, определен за 31 март 2017 г.) съответства на записите в счетоводната система за програмата и че е налице адекватно проследяване на пътя на документацията до нивото на крайния получател както за Съюза, така и за средствата от национални източници.
- Проверят в окончателната декларация за разходите за програмата размера на публичното участие, действително изплатено на бенефициерите в съответствие с член 78, параграф 1 и член 80 от Общия регламент.
- Установят дали са спазени условията, определени в член 78а, и по-конкретно тези, отнасящи се до авансовите плащания към бенефициерите (по отношение на държавната помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от ДФЕС (бивш член 87 от Договора) и до инструментите на финансовия инженеринг (както са определени в член 44 от Общия регламент).
- Проверят дали са коригирани всички грешки/нередности по отношение на:
  - проверките на управлението, извършени съгласно разпоредбите, посочени по-горе;
  - одитите на системите, извършени от одитиращия орган и одитите на операциите, извършени съгласно член 16 от Регламента за прилагане;
  - проверките, проведени от сертифициращия орган;
  - одитите от други национални органи;
  - одитите от Европейската комисия;
  - одитите от Европейската сметна палата.

Следва да се отбележи, че много от изброените по-горе точки са свързани със задачи, които трябва да се изпълняват редовно в хода на програмите.

При подготовката за приключване сертифициращият орган следва да:

- изготви заявление за плащане на крайното салдо и отчет за разходите в съответствие с член 78 от Общия регламент;

- се увери, че разполага с достатъчно информация от управляващия орган, за да може да удостовери точността, допустимостта и редовността на декларираните суми;
- се увери, че са спазени условията, определени в член 61, букви б) — е) от Общия регламент, а именно, че възстановените суми се внасят повторно в общия бюджет на Европейския съюз преди приключването на оперативната програма или, ако случаят не е такъв, че са взети предвид в окончателната декларация за разходите.
- се увери, че всички грешки/нередности са били коригирани, а констатациите и препоръките от одитите са изцяло взети под внимание;
- поиска допълнителна информация и/или да предприеме проверки, когато е необходимо;
- изготви окончателната декларация относно размера на изтеглените и възстановените суми, на предстоящите възстановявания на средства и невъзстановимите суми, която следва да бъде предоставена до 31 март 2017 г. в съответствие с член 20, параграф 2 и приложение XI към Регламента за прилагане;
- Важно е заявлението за плащане на крайното салдо и отчетът за разходите да бъдат представени на одитиращия орган доста преди крайния срок (напр. най-малко три месеца преди да изтече крайният срок, определен за 31 март 2017 г.), за да може органът да разполага с достатъчно време, за да извърши своята работа по декларацията за приключване²⁹
- изготви приложение към отчета за разходите във връзка с инструментите на финансовия инженеринг и държавната помощ, както е предвидено в член 78а от Общия регламент.

При приключването одитиращият орган следва да:

- провери дали работата, извършена от управляващия орган/междинните звена и сертифициращия орган при подготовката за приключване, е обхваната в достатъчна степен от посочените по-горе точки;
- се увери, че разполага с достатъчно количество надеждна информация от управляващия орган, междинните звена и сертифициращия орган, за да може да предостави становище по въпроса дали окончателният отчет за разходите отразява вярно всички съществени аспекти на разходи, платени по линия на оперативна програма, че заявлението за плащане на окончателното салдо от участието на Общността за съответната програма е обосновано и че основните трансакции, обхванати от окончателния отчет за разходите, са законни и редовни.
- Проверят дали са коригирани всички грешки/нередности по отношение на:
  - проверките на управлението, извършени съгласно разпоредбите, посочени по-горе;

- одитите на операции, извършени съгласно член 16 от Регламента за прилагане;
  - одитите от други национални органи;
  - одитите от Европейската комисия;
  - одитите от Европейската сметна палата.
- се увери, че всички грешки, установени от одитиращия орган в контекста на одита на операциите, са анализирани в съответствие с насоките на Комисията за третиране на грешки, оповестени в годишните доклади за контрола³⁰. По-специално, *„в случай на системна нередност, държавата членка разширява разследванията си с цел да обхване всички операции, които могат да бъдат засегнати“*.³¹
  - провери дали сертифициращият орган е спазил условията, предвидени в член 61, букви б) — е) от Общия регламент, а именно, че възстановените суми са действително приспаднати преди приключването на оперативната програма;
  - провери дали сертифициращият орган е изготвил окончателната декларация относно размера на изтеглените и възстановените суми, на предстоящите възстановявания на средства и невъзстановимите суми в съответствие с член 20, параграф 2 и приложение XI към Регламента за прилагане; Одитиращият орган следва да провери дали данните, съдържащи се в отчета, са подкрепени от информацията, съдържаща се в системата на сертифициращия орган и съдържат всички установени нередности, предмет на финансова корекция до приключването. Окончателният доклад за контрола следва да съдържа резултатите от проверките на одитиращия орган в това отношение, както и заключението му относно надеждността и изчерпателността на декларацията на сертифициращия орган, която се подава съгласно член 20, параграф 2. В случай че окончателната декларация относно размера на изтеглените и възстановените суми, на предстоящите възстановявания на средства и невъзстановимите суми бъде счетена от одитиращия орган за ненадеждна и/или непълна, това ще бъде разглеждано като сериозен недостатък в системата за управление и контрол и може да бъде предмет на финансови корекции.
  - провери по отношение на окончателния отчет за разходите и заявлението за плащане на окончателното салдо следното:
    - правилното представяне на документите;
    - верността на изчисленията;
    - съответствието между окончателния отчет и декларациите на управляващия орган и междинните звена;
    - съвместимостта с приложимите финансови таблици на последното решение, което е в сила;
    - съответствието с финансовата информация, включително информацията относно нередностите, в окончателния доклад за изпълнението на програмата;
    - правилното прилагане на отчисленията, свързани с изтеглените и възстановените суми, посочени в съответните декларации относно размера на изтеглените и възстановените суми, на предстоящите възстановявания

³⁰

Бележка на COCOF № 11-0041-01-EN от 7 декември 2011 г.

³¹

Член 98, параграф 4 от Общия регламент

на средства и невъзстановимите суми (приложение XI към Регламента за прилагане).

- провери дали към отчета за разходите се съдържа приложение относно инструментите на финансовия инженеринг и държавната помощ, както е предвидено в чл. 78а от Общия регламент.

В окончателния доклад за контрола одитирацият орган следва да опише работата, извършена по отношение на изложените по-горе аспекти, и да разгледа следното:

- ако одитирацият орган използва работата на друг национален орган, който да извършва одит на системите или на операциите, той следва да има пълно доверие в качеството на извършената от този орган работа и това следва да бъде ясно посочено в окончателния доклад за контрола. ако одитирацият орган няма нужното доверие в качеството на извършената работа, окончателният доклад следва да съдържа мерките, предприети за разрешаване на този проблем, и заключение дали при тези обстоятелства одитирацият орган може да разполага достатъчна увереност, че работата по одита е извършена в съответствие с общностните и националните разпоредби, и с международно приетите стандарти за одит.
- Окончателният доклад за контрола следва да съдържа информация за предприетите действия за справяне нередностите.
- В окончателния доклад за контрола следва да се съдържа следната информация по програми (и по фондове, когато е приложимо):
  - годишният общ процент на предвидените грешки оповестяван всяка година в годишните доклади за контрола (или преразгледания процент на грешки, ако има такъв, за годишния доклад за контрол за 2015 г.) (колона Г от таблицата на декларираните разходи и одитите на извадки);
  - годишният общ процент на предвидените грешки, изчислен въз основа на одитите на операциите, извършени между 1 юли 2015 г. и 31 декември 2016 г. и обхващащ разходите, декларирани през 2015 г. и 2016 г. (колона Г);
  - количествена оценка на риска по години (колона Д), произтичащ от: и) прилагането на общия процент на предвидените грешки (както е представено в годишния доклад за контрола) към съвкупността; или ii) прилагането на общия процент на предвидените грешки или на еднаква ставка, договорена с Комисията след извършването на оценка;
  - други одитирани разходи годишно (колона З), т.е. разходите от допълнителната извадка и разходите от произволната извадка, направени извън базисната година, както и свързаният с тях размер на неправомерните разходи (колона И);
  - сумата на всички финансови корекции, приложени от държавата членка (изтеглените и възстановените суми, оповестени от държавата членка съгласно приложение XI към Регламента за прилагане) въз основа на общите разходи, платени от бенефициерите (колона Е);
  - размер на остатъчния риск за всяка базисна година (колона Ж), произтичащ от приспадането на всички финансови корекции, посочени в предишната точка (колона Е) от количествената оценка на риска (колона Д);

- процент на остатъчния риск от грешки при приключването, съответстващ на сумата от годишния остатъчен риск, разделена на сумата от общите декларираните разходи при приключването. ($K = Ж/А$)
- Становището на одитиращия орган в декларацията за приключване следва да бъде изготвено, като се вземат предвид насоките на Комисията за третиране на грешки, оповестени в годишните доклади за контрола. Това означава по-конкретно, че одитиращият орган може да оповести неквалифицирано мнение, ако процентът на остатъчния риск от грешки при приключването е под прага на същественост (2 % от декларираните разходи). Квалифицирано мнение се счита за подходящо, ако процентът на риск е равен или надвишава 2 %, освен ако държавата членка не предприеме необходимите корективни мерки³² (както е предвидено в раздели 5.3 и 5.4 от посочените насоки) въз основа на този процент на риск, преди подаването на декларацията за приключване на Комисията.
- „Таблицата на декларираните разходи и одитите на извадки“, която трябва да бъде представена в точка 9 от окончателния доклад за контрол, е, както следва:

---

³² За да може одитиращият орган да оповести неквалифицирано мнение, посредством корективни мерки е необходимо да се гарантира, че процентът на остатъчния риск от грешки е под прага на същественост.

ТАБЛИЦА НА ДЕКЛАРИРАНИТЕ РАЗХОДИ И ОДИТИТЕ НА ИЗВАДКИ

Базисна година	Фонд	Референтен номер (номер по ССИ)	Програма	Деклариран и разходи за базисната година А)	Разходи, отнасящи се за базисната година, одитирани в произволната извадка Б)		Размер и процент (процентна грешка) на неправомерните разходи за произволната извадка [33] В)		Общ процент на предвидените грешки [34] (Г)	Количествена оценка на риска [35] Д)	Финансовите корекции, прилагани от държавите членки въз основа на общите разходи, платени от бенефициерите [36] Е)	Размер на остатъчния риск (Ж= Д-Е)	Други одитирани разходи З) [37]	Размер на неправомерните разходи в други одитирани разходи И)	Общо одитирани разходи с натрупване [38] в % от общите деклариран разходи с кумулиране (Й) = [(Б)+(З)]/А
					Размер[39]	% [40]	Размер	%	%						
2007 г.															
	ЕФРР	2007xx1													
	ЕФРР	2007xx2													
Междинна сума за 2008 г. (в случай на обща система, един и същ фонд).															

33 Когато произволната извадка касае повече от един фонд или програма, данните относно размера и процента (процент на грешка) на неправомерните разходи се предоставят за цялата извадка и не могат да бъдат разделени по програми/фондове.

34 Понятието за общ процент на предвидените грешки е обяснено в раздел 4.4 от насоките на Комисията относно подбора на извадките (бележка на СОСОФ_08-0021-03_EN от 4.4.2013 г.).

35 Количествената оценка на риска по години (колона Д), произтича от: и) прилагането на общия процент на предвидените грешки (както е представено в годишния доклад за контрола) към съвкупността; Понятието за общ процент на предвидените грешки е обяснено в раздел 2.6 от насоките на Комисията за третиране на грешки (бележка на СОСОФ № 11-0041-01-EN от 07 декември 2011 г.). При нестатистически извадки за малки съвкупности (неформален подход) — процентът на грешка на извадката. Количествената оценка на риска по години (колона Д), произтичащ от: i) прилагането на общия процент на предвидените грешки (както е представено в годишния доклад за контрола) към съвкупността; или ii) прилагането на общия процент на предвидените грешки или на еднаква ставка, договорена с Комисията след извършването на оценка;

36 Сумата от колона (Е) следва да бъде в съответствие с изтеглените и възстановените суми, оповестени от държавата членка съгласно приложение XI към Регламента за прилагане.

37 Разходите от допълнителна извадка и разходите за произволна извадка, направени извън периода на базисната година (за допълнителни насоки вж. бележка на СОСОФ № 09-0004-01-EN от 18 февруари 2009 г. относно годишните доклади за контрол и становищата).

38 Включва разходите, одитирани за произволната извадка, както и другите одитирани разходи.

39 Размер на одитираните разходи.

40 Процент на одитираните разходи спрямо декларираните пред Комисията разходи в базисната година.

2008															
	ЕФРР	2007xx3													
	КФ	2007xx3													
Междинна сума за 2008 г. (в случай на обща система, различни фондове)															
...															
2016 г.															
ОБЩО ^[41]															
Процент на остатъчен риск при приключване (К)= (Ж)/(А)															

Приложение VII

Насоки относно приключването за периода 2007 — 2013 г.

Обобщена таблица на прекратените проекти
(да се приложи към окончателния доклад)

НАИМЕНОВАНИЕ НА ОП							
НОМЕР ПО ССИ							
ПРИОРИТЕТ	ПРОЕКТ РЕФЕРЕНТЕ Н НОМЕР	ПРОЕКТ НАИМЕНОВА НИЕ	НАИМЕНОВАНИЕ НА БЕНЕФИЦИЕРА/ПОЛУ ЧАТЕЛЯ	ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ, ПЛАТЕНИ ОТ БЕНЕФИЦИЕРА ¹⁾ (в евро)	УЧАСТИЕ НА СЪЮЗА ²⁾ (в евро)	ПРЕКРАТЕНИ ПРОЕКТИ ПОРАДИ АДМИНИСТРАТИВ НИ ПРОЦЕДУРИ*	ПРЕКРАТЕНИ ПРОЕКТИ ПОРАДИ СЪДЕБНО ПРОИЗВОДСТВО*

1) Общо сертифицирани разходи, действително платени по проекта

* отбелязва се с X в съответната колона

2) В резултат на прилагане на процента на съфинансиране на приоритетната ос към допустимите разходи, платени от бенефициера

Насоки относно приключването за периода 2007 — 2013 г.

Приключване 2007 - 2013 г.

Пример за програма, включваща повече от една цел

(*) Попълва се само когато приоритетните оси са изразени в общите разходи

(1) Сумата, получена в резултат на прилагането по отношение на разходите, декларирани като допустими, на процента на съфинансиране, определен съгласно най-актуалния действащ план за финансиране

(2) Таван на максималния размер на подпомагането от фондовете, както е определен в решението на Комисията за одобряване на оперативната програма, увеличен с 10%

(3) Таван на декларирания публичен принос

[illegible]